

Huvudman

TAU Learning Aktiebolag
Org. nr. 556686-6082

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan TAU Hantverksskola Gymnasium i Malmö kommun; nu fråga om återkallelse av godkännande enligt 26 kap. 13 § skollagen (2010:800)

Beslutet i korthet

Skolinspektionen konstaterar att de brister som påtalades i vitesföreläggandet den 14 juni 2023 i stora delar kvarstår. Det finns fortfarande allvarliga och omfattande brister inom centrala områden i huvudmannens verksamhet, såsom arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd, arbetet med frånvaro, tillgång till elevhälsa, arbetsplatsförlagt lärande (APL), studiehandledning på modersmålet, planering av elevers utbildning på introduktionsprogram, betygssättning samt betygsdokumentation.

Trots stora behov på skolan finns det fortfarande inte ett fungerande arbete med att identifiera, utreda och ge tillräckligt stöd till elever som av olika anledningar befars inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Elever får inte heller studiehandledning på modersmålet utifrån identifierade behov. Det finns också en problematik med hög frånvaro bland eleverna på skolan, men orsakerna till elevers frånvaro utreds inte. Dessa brister kan få långtgående konsekvenser för eleverna och riskerar att allvarligt försvåra förutsättningarna för elever att nå målen för utbildningen. Inte heller skolans betygssättning och betygsdokumentation uppfyller författningarnas krav, vilket är allvarligt ur ett rättssäkerhets- och likvärdighetsperspektiv. Att samtliga APL-handledare fortfarande inte får information om utbildningens mål och de nationella betygskriterier som finns för den kurs eller delar av kurs som eleverna ska genomföra på APL medför vidare en överhängande risk för att elevernas arbetsplatsförlagda utbildning inte utgår från styrdokumentet och är särskilt allvarligt vid en gymnasieskola med enbart yrkesprogram. Det finns också omfattande brister i de individuella studieplanerna för elever som går på introduktionsprogram. Detta är allvarligt eftersom introduktionsprogrammen saknar nationella examensmål och då det för elever på dessa program är

den individuella studieplanen tillsammans med huvudmannens plan för introduktionsprogrammet som anger innehållet i och längden för den enskilda elevens utbildning. De bristfälliga studieplanerna innebär en överhängande risk att elever inte ges möjlighet att så snabbt som möjligt gå vidare till andra program eller till arbetsmarknaden. Att det på skolan inte finns tillräcklig tillgång till elevhälsa är en brist i sig, men innebär också att det saknas förutsättningar för att arbetet med att ge elever stöd och främja närvaro ska kunna leva upp till lagens krav.

Utöver att bristerna i vitesföreläggandet den 14 juni 2023 i stora delar kvarstår konstaterar Skolinspektionen också att det finns nya brister inom ytterligare områden. Det framgår att personal inte anmäler fall av kränkande behandling till rektor, vilket medför att huvudmannen inte kan utreda eller sätta in åtgärder för att komma till rätta med kränkande behandling i framtiden. Huvudmannen kan inte heller redovisa att eleverna ges den garanterade undervisningstiden i de kurser som utbildningen innehåller.

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen inte har följt Skolinspektionens föreläggande samt att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande. Skolinspektionen finner därför skäl att återkalla TAU Learning Aktiebolags godkännande att bedriva utbildning på bygg- och anläggningsprogrammet och hantverksprogrammet.

Återkallandet ska gälla från och med den 7 januari 2024.

Beslut

Skolinspektionen återkallar med stöd av 26 kap. 13 § skollagen godkännandet för TAU Learning Aktiebolag som huvudman för TAU Hantverksskola Gymnasium i Malmö kommun att bedriva utbildning på bygg- och anläggningsprogrammet och hantverksprogrammet.¹ Återkallandet gäller från och med den 7 januari 2024.

Genom återkallandet upphör godkännandet att bedriva utbildning på bygg- och anläggningsprogrammet och hantverksprogrammet att gälla för TAU Learning Aktiebolag.

TAU Learning Aktiebolag har i enlighet med ovanstående inte rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Skolinspektionen förordnar med stöd av 26 kap. 16 § skollagen att återkallandet ska gälla även om det inte har vunnit laga kraft.

Beslutet får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilaga.

¹ Skolverkets beslut den 14 december 2006, dnr 44-2006:736, Skolinspektionens beslut den 23 januari 2009, dnr 32-SV2008:734, Skolinspektionens beslut den 3 februari 2009, dnr 32-SV2009:302, Skolinspektionens beslut den 22 juni 2010, dnr. 37-2010:2992 och Skolinspektionens beslut den 10 december 2010, dnr. 32-2010:6156.

Om ärendet

TAU Hantverksskola Gymnasium är en gymnasieskola, med huvudman TAU Learning Aktiebolag, som erbjuder yrkesförberedande program på bygg- och anläggningsprogrammet och hantverksprogrammet, samt introduktionsprogrammen programinriktat val, yrkesintroduktion och språkintröduktion. TAU Hantverksskola Gymnasium har läsåret 2023/2024 totalt 105 elever, varav 45 elever är inskrivna på ett nationellt program och 60 elever går introduktionsprogram.

Skolinspektionen inledde under hösten 2021 och våren 2022, utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys, en riktad tillsyn av TAU Hantverksskola Gymnasium i Malmö kommun. Tillsynen omfattade även en uppföljning av tillsynsbeslut (dnr. 2020:7473) med föreläggande som fattades den 4 juni 2021 avseende området extra anpassningar och särskilt stöd. Skolinspektionen beslutade sedan den 13 maj 2022 att förelägga TAU Learning Aktiebolag att senast den 31 oktober 2022 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd, APL och introduktionsprogram, bedömning och betygsättning, grundläggande förutsättningar för skolenheten, styrning och utveckling av verksamheten, förutsättningar för utbildningen, utbildningens innehåll samt ägar- och ledningsprövning. Huvudmannen förelades i samma beslut att senast den 1 september 2023 vidta åtgärder avseende tillsvidareanställning av lärare.

Huvudmannen inkom den 31 oktober 2022 med en redovisning av vidtagna åtgärder och Skolinspektionen gjorde under senhösten och våren 2023 en uppföljning av ovannämnda beslut. Den 14 juni 2023 fattade Skolinspektionen därefter ett uppföljningsbeslut med föreläggande vid vite rörande extra anpassningar och särskilt stöd, arbetsplatsförlagt lärande och introduktionsprogram, utbildningens innehåll, betygsättning och examensbevis, frånvaro, förutsättningar för utbildningen, ägar- och ledningsprövning, förlängning av kurser, betyg efter avslutad kurs och prövning. Därutöver förelades huvudmannen att vidta åtgärder för att komma till rätta med brister inom områdena styrning och utveckling av verksamheten, lokalt programråd, anmälan till socialnämnd, plan mot kränkande behandling, ordningsregler och rutin för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Vad gäller bristen rörande tillsvidareanställning av lärare i beslut den 13 maj 2022 inkom huvudmannen den 1 september 2023 med en redovisning av vidtagna åtgärder. Efter att huvudmannen på Skolinspektionens begäran inkommit med kompletterande uppgifter avslutade Skolinspektionen i delbeslut den 15 september 2023 ärendet i den delen.

Skolinspektionen genomför nu en uppföljning av om huvudmannen har följt föreläggandet i ovannämnda uppföljningsbeslut av den 14 juni 2023 och om påtalade brister har avhjälpats. Därutöver har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten uppfyller kraven i vissa nya delar som tillsynen har omfattat. Huvudmannen inkom med en redovisning av vidtagna åtgärder den 13 oktober 2023. Skolinspekt-

ionen besökte skolan den 17-19 oktober 2023 och intervjuade elever, lärare, studiehandledare, studie- och yrkesvägledare och schemaläggare. Dessförinnan genomförde Skolinspektionen en intervju den 11 oktober 2023 med skolsköterska, kurator och en specialpedagog (nedan kallade elevhälsans representanter) och telefonintervjuer med APL-handledare den 4 och 6 oktober 2023. Skolinspektionen genomförde intervjuer med rektorn, tillika representant för huvudmannen, och biträdande rektorn den 24 och 26 oktober 2023. Därefter genomfördes ett kompletterande samtal med rektorn den 10 november 2023. Skolinspektionen har även tagit del av dokumentation, bland annat betygskatalogen för vårterminen 2023, beslut om åtgärdsprogram, beslut om att avsluta åtgärdsprogram och individuella studieplaner.

Huvudmannen har beretts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen).

Har huvudmannen följt det tidigare föreläggandet?

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 13 maj 2022 att alla elever i behov av extra anpassningar inte fick sådant stöd och att alla elevers behov av en utredning avseende särskilt stöd inte anmäldes till rektorn. Skolinspektionen konstaterade därefter i uppföljningsbeslut den 14 juni 2023 att det fortfarande fanns allvarliga och omfattande brister i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd, vilket medförde att elever inte fick det stöd de behövde. Det framkom uppgifter om att elever behövde mer stöd i undervisningen än vad de fick och att lärare inte räckte till för att ge eleverna de anpassningar och det stöd som de behövde. Vad gäller anmälan om särskilt stöd gjordes anmälningar men anmälningarna handlade inte alltid om behov av särskilt stöd utan om extra anpassningar. Vidare såg inte rektorn till att utredningar av elevers behov av särskilt stöd startade efter det att lärare hade anmält behov av sådan utredning. Bristerna berodde i stor utsträckning

på att lärare inte hade tillräcklig insikt i skollagens regler om extra anpassningar och särskilt stöd och skillnaderna mellan dessa stödformer. Lärarna gavs inte heller stöd av elevhälsan i arbetet med extra anpassningar. Samråd skedde inte med elevhälsan i arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd, trots att det inte var uppenbart obehövligt, utan det var lärarna ensamma som genomförde utredningarna. Detta riskerade att leda till att elever inte fick adekvat stöd i förhållande till sina behov. Utredningen visade vidare att flera elever inte fick det stöd som angavs i åtgärdsprogram. Eftersom rektorn inte kunde hitta alla aktuella åtgärdsprogram fanns därutöver en uppenbar risk att det fanns ytterligare elever som inte fick det stöd som de skulle ha enligt åtgärdsprogram. Av utredningen framgick också att endast de vårdnadshavare som deltagit vid möte där åtgärdsprogram utarbetas fick del av beslutet och information om hur det överklagas.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

I huvudmannens redovisning av åtgärder som inkom till Skolinspektionen den 13 oktober 2023 har huvudmannen endast redovisat ett dokument kallat EWS (Early Warning System) samt ett dokument kallat "Översiktsprotokoll, anmälan/utredning av behov av särskilt stöd mellan 14 juni 2023 till 12 oktober 2023". I dokumentet EWS kan utläsas elevnamn samt kurser/ämnen som respektive elev läser samt en färgmarkering som visar om eleven för närvarande är "godkänd", i "riskzon F" eller "underkänd". Av dokumentet finns också uppgifter om eleven får extra anpassningar och särskilt stöd. I översiktsprotokollet framkommer antalet anmälningar för utredning av behov av särskilt stöd, när samråd har skett med elevhälsan samt när utredning startat.

Huvudmannen har däremot inte redovisat hur huvudmannen arbetat för att personal ska få en informations- eller en utbildningsinsats avseende bestämmelserna om extra anpassningar och särskilt stöd, hur rektorn följt upp arbetet med extra anpassningar, när anmälningar om utredningar av särskilt stöd inkom till rektorn, när rektorn fattat beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller fattat beslut om att ej utarbeta åtgärdsprogram, på vilket sätt vårdnadshavare fått del av beslut om åtgärdsprogram och information om hur åtgärdsprogrammen kan överklagas.

Extra anpassningar

Av intervjuer med lärare, elevhälsans representanter, biträdande rektor, rektor och inkommen dokumentation framgår att det finns många elever som inte når lägst betyget E i sina grundskoleämnen och i sina gymnasiekurser samt att det finns många elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd på skolan. Av skolans dokument EWS, framgår namn på samtliga inskrivna elever samt de ämnen och kurser som de läser. Vid varje kurs finns en färgmarkering där grönt betyder att eleven för tillfället är "godkänd", gult betyder "riskzon F" och rött betyder "underkänd". I dokumentet finns också uppgifter om eleven får extra anpassningar och särskilt stöd. Av de elever som är registrerade i EWS är det endast åtta elever som enligt denna förteckning inte riskerar F eller är underkända i någon kurs/ämne, det

vill säga cirka 92 procent av de 105 eleverna på skolan riskerar F/har F i en eller flera kurser/ämnen.

Lärare som undervisar i grundskoleämnena samt gymnasiegemensamma ämnen uppger att eleverna inte får sina behov av extra anpassningar tillgodosedda. Lärarna säger att det bland annat saknas läromedel för att se till att eleverna får de extra anpassningar som de behöver, såsom läroböcker, hörlurar, skärmar, datorer och digitala hjälpmedel. En lärare säger att det nu har blivit tydligare vilka behov eleverna har och hur mycket stöd de behöver, något som läraren inte tidigare identifierat. Lärare uppger vidare att eleverna hade fått en mycket bättre skolgång om skolan hade kunnat ge dem det stöd som de behöver. En annan lärare uppger att det finns enorma kunskapsbrister hos eleverna som inte fångas upp på skolan och att lärarna inte kan ge eleverna det stöd som de behöver.

Lärarna som undervisar i yrkeskurser på hantverksprogrammet uppger att om eleverna får de extra anpassningar de är i behov av eller inte beror på vilken kurs eller vilket ämne de läser. Enligt en lärare fungerar arbetet med extra anpassningar bra i de praktiska momenten, men när hen har pratat med sina mentorselever säger de att det är svårare i de teoretiska kurserna. Lärare som undervisar i yrkeskurser på bygg- och anläggningsprogrammet säger däremot att eleverna inte har samma behov av stöd i deras ämnen och på frågan om eleverna får sina behov av extra anpassningar tillgodosedda svarar flertalet ja.

Elevhälsans representanter uppger att de extra anpassningarna fungerar i de praktiska ämnena, men inte i de teoretiska. Specialpedagogen uppger att flera elever har berättat att de inte får de extra anpassningar som de är i behov av i de teoretiska ämnena och kurserna. Enligt elevhälsan har arbetet med extra anpassningar precis startat på skolan och tanken är att när dokumentet EWS är ifyllt ska de också ta reda på vilka elever som får och inte får de extra anpassningar som de är i behov av. Specialpedagogen säger att det fortfarande skiljer sig mellan lärare om de har insikt i vad som gäller avseende extra anpassningar och särskilt stöd.

Biträdande rektorn säger att skolan har identifierat behov av extra anpassningar som eleverna inte får tillgodosedda och att det exempelvis handlar om hjälpmedel som inte finns på skolan. Enligt biträdande rektorn har skolledningen diskuterat med elevhälsan att det finns en skillnad mellan de praktiska och teoretiska ämnena men hen säger också att det kan skilja sig mellan yrkesämnena i arbetet med att ge eleverna extra anpassningar. Biträdande rektorn säger vidare att en anledning till att elever inte får sina behov av extra anpassningar tillgodosedda handlar om att skolan haft lärare som saknar behörighet.

Rektorn håller med om att inte alla elever i behov av extra anpassningar får behoven tillgodosedda. Enligt rektorn har de inte heller upptäckt alla elever i behov av sådant stöd. Rektorn känner till att det finns vissa hjälpmedel som behövs för att eleverna ska få sina extra anpassningar, som skolan inte har tillgodosett ännu. Rektorn uppger att arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd går framåt men att det går sakta. Rektorn uppger att det fortfarande finns lärare som blandar ihop begreppen och att det framförallt på en inriktning behövs mer arbete kring extra

anpassningar. Rektorn säger att arbetet med extra anpassningar inte är i hamn och att det är lärarberoende om eleverna får de extra anpassningarna eller inte. Rektorn säger också att skolan inte har hunnit följa upp arbetet med extra anpassningar men att hen noterat att det finns elever med flera röda markeringar i EWS som ändå inte får extra anpassningar.

Anmälan och utredning av särskilt stöd

I dokumentation som inkom till Skolinspektionen den 31 oktober 2022 inom ramen för den föregående uppföljningen, då kallat "Översiktsprotokoll- extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram" fanns det 51 elever vilkas behov av en utredning av särskilt stöd hade anmälts till elevhälsan och beslut om utredning hade fattats i samtliga fall. Skolinspektionen konstaterade sedan i beslutet den 14 juni 2023 att utredningar av behov av särskilt stöd inte hade genomförts avseende samtliga angivna elever. Av dessa 51 elever går åtminstone 24 elever kvar på skolan enligt skolans inskickade elevlistor.

Elevhälsans representanter uppger att lärarna ska prova extra anpassningar och dokumentera dem samt utvärdera dem. Om det fortfarande finns elever som trots extra anpassningar befaras inte nå de betygskriterier som minst ska uppnås ska lärare skicka in en anmälan till elevhälsan. Anmälan ska göras genom en blankett som heter "Anmälan till elevhälsan". Enligt elevhälsan känner lärare till rutinen men det är bara vissa lärare som följer den. De uppger vidare att specialpedagogerna hållit föreläsningar för personalen om extra anpassningar, särskilt stöd och ledning och stimulans. Under höstterminen 2023 har anmälningar kommit in men enligt elevhälsans representanter startas det inte alltid en utredning om särskilt stöd efter att en anmälan kommit in, utan i vissa fall ska lärarna istället göra fler extra anpassningar. Av inkommen dokumentation framgår att det kommit in fem anmälningar där lärare har anmält behov av utredning av särskilt stöd. Av dessa är det enligt specialpedagogen tre utredningar som startats. Elevhälsans representanter säger vidare att de har avslutat alla tidigare anmälningar om utredning av särskilt stöd från hösten 2022 och våren 2023 för att börja om från början. Enligt elevhälsan finns det fler elever i behov av särskilt stöd på skolan som skulle ha anmälts och utretts än de fem elever som nämns ovan.

Lärare i grundskoleämnena samt gymnasiegemensamma ämnen uppger att de känner till blanketten "Anmälan till elevhälsan" och säger att den används för enstaka elever men säger också att alla elever som, trots extra anpassningar, befaras inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, inte anmäls. Lärarna uppger att ärendegången är otydlig och att det är många elever som borde anmälas. Enligt dem är det många elever i klasserna med problematik och det är otydligt vad de ska anmäla eftersom det är så många elever i svårigheter. En lärare säger att hen tvekar att anmäla eftersom hen förstått att ärenden skickas tillbaka till lärarna utan att utredning startas. Lärarna uppger vidare att de inte känner till vad som händer efter att en anmälan kommer in eller om det alltid startas en utredning.

Yrkeslärarna på bygg- och anläggningsprogrammet uppger att de inte har gjort någon anmälan om utredning av särskilt stöd och känner inte till vad som händer efter en anmälan. De säger att det egentligen är mentorn som ska lämna in anmälan om utredning av särskilt stöd men att även undervisande lärare kan lämna in den. De känner inte till om eleverna som anges med rött i flera kurser i EWS-dokumentet borde ha anmälts, då det inte är deras mentorselever.

Yrkeslärare på hantverksprogrammet säger att de har anmält elever genom blanketten "Anmälan till elevhälsan" och att det är mentorn som ska göra anmälan. Enligt lärare har de i två fall fått tillbaka anmälan utan att utredning startades. Lärarna säger att de känner till att elevhälsan avslutat tidigare anmälningar och att lärare behöver skicka in anmälningar på nytt om det blir aktuellt.

På fråga från Skolinspektionen om det stämmer att alla elever i behov av särskilt stöd inte anmäls uppger biträdande rektorn i intervju att det stämmer och att fler elever borde vara anmälda. Biträdande rektorn bekräftar att inte alla anmälningar har lett till utredning om särskilt stöd utan att vissa har gått tillbaka till lärare. Enligt biträdande rektorn har alla tidigare anmälningar om särskilt stöd avslutats och om elevernas behov kvarstår behöver eleverna anmälas på nytt. Rektorn bekräftar också att alla elever i behov av särskilt stöd inte anmäls och att det inte alltid startas en utredning efter anmälan. Rektorn säger att det finns mentorer som inte uppmärksammar elever eftersom de inte har förstått att det är deras ansvar. Hen uppger att när det anordnats genomgångar för personal om rutiner och arbetet med extra anpassningar och särskild stöd så är det ingen ur personalen som ställer frågor. Hen förstår inte varför lärare säger att de inte vet hur elevärenden hanteras, eftersom de haft genomgångar. Rektorn bekräftar att det pågår tre utredningar och att två av fem anmälningar om utredningar av särskilt stöd har gått tillbaka till lärare. Det stämmer enligt rektorn att alla tidigare anmälningar avslutats och att tanken är att lärare ska anmäla eleverna igen om elevernas behov kvarstår. Av de elever som fanns angivna i det tidigare dokumentet "Översiktsprotokoll- extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram" (se ovan) säger rektorn att vissa elever borde ha anmälts igen eftersom de varit anmälda sedan tidigare. Rektorn håller med om att några av eleverna som inte har anmälts på nytt kan antas ha fortsatta behov av särskilt stöd.

Särskilt stöd och åtgärdsprogram

Av intervju med elevhälsan samt skolledningen framgår att samtliga åtgärdsprogram som var aktuella under vårterminen, med undantag för ett, har avslutats. Enligt elevhälsans representanter behöver därför en ny anmälan lämnas in för samtliga elever som kan vara i behov av utredning av särskilt stöd. Specialpedagogen säger att det var svårt att utvärdera det tidigare särskilda stödet eftersom eleverna var frånvarande. Både biträdande rektorn och rektorn bekräftar att tidigare åtgärdsprogram har avslutats och att det endast finns ett aktivt åtgärdsprogram kvar. Varken biträdande rektorn eller rektorn säger sig veta om behovet av särskilt stöd upphört för samtliga elever vars åtgärdsprogram avslutades. Rektorn säger att de behöver anmälas på nytt för utredning av särskilt stöd. Yrkeslärarna vid hantverksprogrammet säger att en elev som tidigare hade

åtgärdsprogram, men vars åtgärdsprogram avslutats, har särskilt stöd med anpassat schema och att stödbehovet kvarstår. Rektorn bekräftar att åtgärdsprogrammet har avslutats men säger att det ska göras en ny utredning av eleven och att eleven får det stöd som eleven fått tidigare.

Utöver det enda aktiva åtgärdsprogrammet framgår av dokumentet EWS att ytterligare två elever får särskilt stöd. Undervisande yrkeslärare säger att den ena eleven endast är i skolan halva dagen, vilket biträdande rektorn bekräftar. Rektorn säger att eleven har anpassat eller "reducerat schema" men säger sig behöva mer underlag för att skriva åtgärdsprogram om "reducerat schema". Rektorn säger också att efter utredning och beslut om åtgärdsprogram kommer eleven få samma stöd som eleven redan har. Den andra eleven har enligt biträdande rektorn inte heller ett åtgärdsprogram. Enligt rektorn är det särskilt stöd som eleven får, men hen bekräftar att det inte finns ett åtgärdsprogram eller utredning för eleven. Lärare ger också exempel på en annan elev som varken har anmälts eller utretts men som, trots det, har "anpassat schema" och individuell undervisning. Denna elev har inte åtgärdsprogram enligt biträdande rektorn och rektorn bekräftar att eleven får individuell undervisning och har ett anpassat schema. Rektorn säger att hen håller med om att eleven borde ha anmälts för en utredning av behov av särskilt stöd.

Lärare i grundskoleämnena och gymnasiegemensamma ämnen säger att inte alla elever i behov av särskilt stöd på skolan får det och att de inte vet om det finns några elever på skolan som får särskilt stöd. De har identifierat elever som exempelvis skulle behöva långvarigt stöd av specialpedagog. Vidare framkommer i dokumentet EWS att flera elever på bygg- och anläggningsprogrammet är rödmarkerade i flera av de ämnen/kurser som de läser. Enligt elevernas individuella studieplaner har också flera av dessa elever fått F eller streck i flera kurser/ämnen från föregående läsår. Av inkommen dokumentation framgår att dessa elever inte är anmälda för utredning av behov av särskilt stöd och vissa av dem har inte heller extra anpassningar. Biträdande rektorn säger utifrån den dokumentation som Skolinspektionen presenterar, som är skolans egen, att det finns en risk för att det finns elever som inte får sitt behov av särskilt stöd tillgodosett. Hen säger också att eftersom inte alla elever i behov av särskilt stöd anmäls och inte alla anmälningar leder till en utredning, så finns det en risk att eleverna inte får det särskilda stödet som de behöver. Rektorn svarar nej på frågan om alla elever i behov av särskilt stöd får sitt behov tillgodosett. Rektorn instämmer också i att fler elever behöver särskilt stöd än de som anmälts. Rektorn håller också med om att det finns oklarheter kring om elever får särskilt stöd eller inte och huruvida det finns åtgärdsprogram.

Skolinspektionen har vid skolbesöket begärt och tagit del av skolans enda aktiva åtgärdsprogram samt tillhörande utvärdering av elevens tidigare åtgärdsprogram. Av åtgärdsprogrammet framgår när de särskilda stödåtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för detta. Det framgår också hur beslutet kan överklagas samt att vårdnadshavare och elev tagit del av beslutet. Skolinspektionen har också begärt och tagit del av samtliga beslut om att avsluta åtgärdsprogram. Skolinspektionen kan, utifrån tidigare inkommen dokumentation i ärendet,

konstatera att antalet åtgärdsprogram som avslutats inte motsvarar antalet tidigare aktiva åtgärdsprogram. Varken rektorn eller biträdande rektor kan vid intervjutillfället ge någon förklaring till detta.

Rättslig reglering

Extra anpassningar

Om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 5 § skollagen).

Rektorn ansvarar för att på skolenhetsnivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen (4 kap. 4 § skollagen).

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd som de behöver och för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen (Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar).

Anmälan och utredning om särskilt stöd

Om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Särskilt stöd och åtgärdsprogram

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Särskilt stöd får ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning (3 kap. 8 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Beslut om åtgärdsprogram får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd (28 kap. 16 § skollagen).

I 29 kap. 10 § skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Det gäller bland annat 33 § om överklagandehänvisning.

Enligt Skolväsendets överklagandenämnds praxis ska det finnas en tillräcklig utredning till grund för ett beslut att avsluta ett åtgärdsprogram (ÖKN 2022:1665).

Skolinspektionens bedömning

Extra anpassningar

Mot bakgrund av att elevhälsan uppger att de har hållit föreläsningar för lärare om extra anpassningar och särskilt stöd bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har följt föreläggandet i den del det avser att informera lärare om skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd.² Utredningen visar dock också att rektorn inte har följt upp lärarnas arbete med extra anpassningar och om undervisningen utformas så att eleverna får de extra anpassningar som de behöver. Skolinspektionen bedömer därmed att huvudmannen inte har följt föreläggandet i denna del.³ Därutöver framgår av intervjuer med såväl lärare, elevhälsa som skolledning att eleverna inte får det stöd i form av extra anpassningar som de konstaterats ha behov av i undervisningen. Utredningen visar att det fortfarande beror på vilken lärare som undervisar om eleverna ges de extra anpassningarna de är i behov av eller inte och att det fortfarande finns personal som inte har insikt i skollagens bestämmelser. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det fortfarande finns omfattande brister i skolans arbete med extra anpassningar, vilket leder till att elever inte får det stöd som de behöver.

Anmälan och utredning om särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att föreläggandet inte har följts avseende att rektorn ska starta en utredning för varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer

² Punkt 1 i vitesföreläggandet som meddelades den 14 juni 2023, nedan kallat vitesföreläggandet, inom området Extra anpassningar och särskilt stöd.

³ p. 2 i vitesföreläggandet inom området Extra anpassningar och särskilt stöd

till rektorn.⁴ Det framgår av Skolinspektionens utredning att en utredning om eventuellt behov av särskilt stöd inte alltid startas när en anmälan har gjorts. Utredningen visar också att samtliga tidigare anmälningar om behov av särskilt stöd, från förra läsåret, har avslutats och att elevers behov behöver anmälas på nytt. Flera tidigare anmälningar har inte hanterats alls och skolan har inte utrett dessa elevers behov. Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att alla elevers eventuella behov av särskilt stöd nu inte heller anmäls till rektorn. Skolinspektionens utredning visar också att det finns elever som visserligen ges särskilt stöd men utan att elevernas behov har utretts. Det finns därmed en risk att det stöd som eleverna ges inte är adekvat utifrån deras behov. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det fortfarande finns omfattande brister i skolans arbete med att anmäla och utreda behov av särskilt stöd.

Särskilt stöd och åtgärdsprogram

Såsom framgår ovan har samtliga anmälningar om särskilt stöd från vårterminen avslutats utan att eleverna har utretts. Rektorn har följaktligen inte heller fattat några beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte utarbeta åtgärdsprogram för dessa elever. Någon dokumentation över beslut som rektorn ska ha fattat i detta avseende har inte heller inkommit i huvudmannens redogörelse över vidtagna åtgärder. Skolinspektionen bedömer därmed att huvudmannen inte har följt föreläggandet i denna del.⁵

Vad gäller om eleverna ges det särskilda stöd som är beslutat i elevernas åtgärdsprogram så visar utredningen att samtliga åtgärdsprogram som gällde under vårterminen har avslutats, med undantag för ett. Det framgår av utredningen att den elev som har ett aktivt åtgärdsprogram ges det stöd som är beslutat i elevens åtgärdsprogram. Skolinspektionen bedömer därmed att föreläggandet har följts vad gäller den elev som fortfarande har ett åtgärdsprogram.⁶ Skolinspektionen bedömer också att föreläggandet har följts avseende vad åtgärdsprogrammet ska innehålla samt att elev och i de fall elev är under 18 år, elevs vårdnadshavare, ska underrättas om hur beslutet kan överklagas.⁷ Däremot visar utredningen att övriga åtgärdsprogram som gällde under vårterminen, har avslutats utan att någon utvärdering gjorts av om elevernas behov av särskilt stöd har upphört samt att det finns elever som tidigare hade åtgärdsprogram som har fortsatta behov av särskilt stöd. Att åtgärdsprogrammen har avslutats utan att det ligger en utredning till grund för besluten är en brist.

Sammantaget visar Skolinspektionens utredning att det fortfarande finns omfattande och allvarliga brister i arbetet med såväl extra anpassningar som arbetet med att anmäla och utreda särskilt stöd samt åtgärdsprogram.

⁴ p. 3 i vitesföreläggandet inom området Extra anpassningar och särskilt stöd

⁵ p. 4 i vitesföreläggandet inom området Extra anpassningar och särskilt stöd

⁶ p. 5 i vitesföreläggandet inom området Extra anpassningar och särskilt stöd

⁷ p. 6 och 7 i vitesföreläggandet inom området Extra anpassningar och särskilt stöd

Arbetsplatsförlagt lärande

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 13 maj 2022 att det förelåg brister i skolans arbete med arbetsplatsförlagt lärande (APL). Utredningen visade att handledarna inte alltid informerades om målen i de kurser som genomfördes som APL. I uppföljningsbeslutet den 14 juni 2023 konstaterade Skolinspektionen återigen att skolans arbete med APL fortfarande inte uppfyllde författningarnas krav. Utredningen visade att alla handledare fortfarande inte fick information om vilka kurser eller moment som elever genomförde på APL.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder som inkom till Skolinspektionen den 13 oktober 2023 framgår att det i skolans dokument "APL-rutin" finns en checklista inför APL där instruktionen är att läraren ska kryssa i en ruta om handledare och elev är informerad om vilka kurser och moment som förläggs på APL-plats. Huvudmannen har även inkommit med ett dokument som innehåller uppgift om antalet APL-dagar för varje elev, kontaktuppgifter till elevernas APL-handledare samt en kolumn med datum för kontakt/uppföljning. Huvudmannen har inte redovisat vilken information handledarna har fått eller datum för när respektive handledare har fått informationen.

Information till handledare vid APL

Skolinspektionen har inför skolbesöket begärt att få kontaktuppgifter till de APL-handledare som skolan använder sig av under höstterminen 2023 och huvudmannen inkom med sådana uppgifter den 28 september. Skolinspektionen har herefter genomfört telefonintervjuer med sju APL-handledare. En handledare uppger att hen inte fått information om vilken eller vilka kurser eleven läser eller om mål, centralt innehåll eller betygskriterier och en annan handledare uppger att hen inte fått information om vad eleven ska göra. En tredje handledare uppger att hen inte fått någon information om vad arbetsplatsen ska fokusera på och hen vet inte heller vad eleven ska lära sig under APL.

Lärare i yrkeskurser uppger att handledarna får information om utbildningens mål och om vad eleverna ska göra på sin APL-plats. Biträdande rektorn uppger att hen har varit ute på några besök men inte besökt alla APL-platser under aktuell APL-period. Biträdande rektorn säger sig inte ha kännedom om att alla handledare inte har fått den här informationen och säger att det behöver göras en uppföljning med handledarna. Rektorn uppger att det är genom biträdande rektorns besök som skolan har följt upp att handledarna får information om utbildningens mål och betygskriterier och att när rektorn har frågat lärarna svarar de att de har informerat handledarna. Rektorn vet inte varför handledare säger att de inte fått informationen. Vidare uppger rektorn att hen tillsammans med lärarna kommit fram till att handledarna ska skriva under att de fått informationen, men att nästa steg är att

undersöka att så faktiskt har skett. Rektorn säger också att hen behöver undersöka om detta beror på att elevernas APL-platser och handledare inte är lämpliga.

Handledares lämplighet

Såväl elever som lärare uppger att det i första hand är eleverna själva som ska hitta arbetsplatser att genomföra sin APL på. Både elever och yrkeslärare ger exempel på att några elever under den senaste APL-perioden fick utföra riskabelt arbete utan skyddskläder på sin APL-plats och lärare säger också att handledaren inte var på plats tillsammans med eleverna. Lärarna säger att de inte hade gjort tillräckliga efterforskningar gällande aktuell APL-plats och handledare.

Lärare som undervisar i yrkeskurser på det ena programmet säger att de ställer frågor om handledarna har yrkesutbildning, om de tagit emot elever tidigare samt kontrollerar företagen, men att de inte ställer frågor rakt ut avseende lämplighet till handledarna. Lärare som undervisar i yrkeskurser på det andra programmet uppger att de går igenom handledares ansvar, tar reda på vilka yrkeserfarenheter handledarna har och handledarnas bakgrund. De informerar även om elevernas förutsättningar och bedömer om arbetsplatsen är mottaglig för elever med olika behov. Någon handledare säger sig ha blivit tillfrågad av lärare om lämplighet och några säger att skolans personal känner till dem sedan tidigare. Flera handledare säger dock att skolans personal inte frågat dem om hur de är lämpliga som handledare.

Biträdande rektorn uppger att lärarna får en bild av handledarens lämplighet i diskussionen med handledare. Hen säger vidare att även om lärarna inte ställer en uttrycklig fråga till handledarna om de är lämpliga som handledare, så kan lärare avgöra om de är lämpliga. På fråga från Skolinspektionen om frågan om lämplighet ställs till arbetsplatser där elever tar den initiala kontakten svarar biträdande rektorn att det inte görs, för i sådant fall hade handledare svarat Skolinspektionen att det görs.

Rektors beslut om att förlägga hela eller delar av kurser på APL

Lärare i yrkeskurser uppger i intervjuer att det är yrkeslärarna som beslutar om vilka kurser och moment som ska förläggas på APL, vilket bekräftas av biträdande rektorn. Hen säger vidare att det är beroende av vilka kurser och moment som är pågående för eleverna. På fråga till rektorn om det är lärarna som beslutar om vilka kurser och vilket centralt innehåll som ska förläggas på APL svarar rektorn ja. Rektorn uppger också att kurser väljs utifrån vilka som är pågående i elevernas individuella studieplaner. I kompletterande intervju uppger rektorn att alla yrkeslärare tillsammans med handledare beslutar om vilka delar av kurser som genomförs som APL, men att hen inte fattat ett formellt beslut om att det är lärare i yrkeskurser eller särskilda lärare som beslutar om vilka delar av kurser som görs som APL.

Rättslig reglering

Information till handledare vid APL

Ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande (16 kap. 16 § skollagen).

Arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om att hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras (4 kap. 12 § gymnasieförordningen [2010:2039]).

För en elev som deltar i arbetsplatsförlagt lärande ska det utses en handledare på arbetsplatsen. Som handledare får bara den anlitas som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig (4 kap. 14 § gymnasieförordningen).

Av förarbeten om kvalitet i gymnasial lärlingsutbildning framgår att handledarnas kompetens är avgörande för kvaliteten i den gymnasiala lärlingsutbildningen. Kompetens handlar dels om djup och bredd i yrkeskunskaperna, dels om kunskap om lärlingsutbildningens förutsättningar, t.ex. de mål och kunskapskrav som finns för den gymnasiala lärlingsutbildningen. Skolhuvudmannen har ett stort ansvar när det gäller att tillse att handledarna har den kunskap och erfarenhet som krävs för uppdraget. Det innebär att skolhuvudmännen bör ge handledare information, stöd och utbildning kring lärlingsutbildningens innehåll, mål, ramar och ansvarsfördelningen mellan skola och arbetsplats (prop. 2010/11:104 s. 21). Eftersom kraven på handledare är gemensamt reglerad för samtliga yrkesprogram är uttalandet relevant för samtliga yrkesprogram.

Handledares lämplighet

Som framgår under rubriken ovan får bara den anlitas som handledare som förutom att ha nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget även i övrigt bedöms vara lämplig (4 kap. 14 § gymnasieförordningen)

Rektors beslut om att förlägga hela eller delar av kurser på APL

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar. Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid förskole- eller skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges. (2 kap 10 § skollagen)

Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om att hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras (4 kap. 12 § gymnasieförordningen [2010:2039]).

Skolinspektionens bedömning

Information till handledare vid APL

Skolinspektionen bedömer att alla handledare fortfarande inte får information om utbildningens mål och de nationella betygskriterier som finns för den kurs eller delar av kurs som förläggs som APL och att föreläggandet därmed inte har följts i denna del.⁸

Handledares lämplighet

Av intervjuer framgår att ansvariga lärare gör vissa efterforskningar för att ta reda på handledares kunskap och erfarenhet, men det framgår också att lärare inte alltid ställer frågor om handledaren är lämplig. Mot bakgrund av det högt ställda krav som gäller vid återkallelsebeslut bedömer Skolinspektionen att någon brist inte är utredd i denna del.

Rektors beslut om att förlägga hela eller delar av kurser på APL

Av utredningen framgår slutligen att rektorn inte har fattat något beslut om vilka kurser eller delar av kurser som ska förläggas till arbetsplatser och att det är yrkeslärarna som beslutar om detta tillsammans med handledare. Det framgår vidare att rektorn inte har delegerat uppdraget till någon eller några särskilt utpekade lärare att fatta aktuellt beslut. Att rektorn inte fattar sådana beslut och inte heller har delegerat beslutanderätten är en brist.

Individuella studieplaner och introduktionsprogram

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 13 maj 2022 att elevernas individuella studieplaner inte uppfyllde författningarnas krav. I beslut den 14 juni 2023 konstaterade Skolinspektionen återigen att det fanns omfattande och allvarliga brister i de individuella studieplanerna för elever som går på introduktionsprogram. Utredningen visade att det i majoriteten av studieplanerna saknades uppgifter om mål och längd för den enskilde elevens utbildning och att studieplaner innehöll andra kurser än de eleverna valt eller gavs undervisning i. Vidare visade utredningen att det även fanns studieplaner som innehöll ett annat program än vad eleven faktiskt gick.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Huvudmannen har i redovisningen av vidtagna åtgärder den 13 oktober 2023 inte inkommit med individuella studieplaner för samtliga elever som läser introduktionsprogram. I redovisningen saknades studieplaner för elever som läser programinriktat val. Huvudmannen har inkommit med individuella studieplaner för elever

⁸ p. 1 i vitesföreläggandet inom området Arbetsplatsförlagt lärande och introduktionsprogram

som läser på yrkesintroduktion och språkintröduktion. I elevernas studieplaner anges utbildningens mål, längd, kurser/ämnen, samt namn på introduktionsprogram.

Individuella studieplaner

Vad gäller utbildningens längd har de pågående kurserna för innevarande läsår, i majoriteten av elevernas individuella studieplaner, kursslut den 28 juni 2024. Rektorn säger att det är fel i elevernas studieplaner och att kursslut är den 20 juni och inte den 28 juni 2024. Vidare anges i de individuella studieplanerna vilken termin elever startat sin utbildning och vilken termin elever avser avsluta. I en elevs studieplan anges att en elev går yrkesintroduktion och läser, utöver gymnasiekurser, även två grundskoleämnen innevarande läsår. Elevens mål med utbildningen på yrkesintroduktion enligt studieplanen är att bli behörig till nationellt program. I studieplanen anges även att eleven vill läsa kurser för grundläggande behörighet. Enligt längden på utbildningen som anges i studieplanen ska utbildningen på yrkesintroduktion pågå fram till vårterminen 2026. På fråga från Skolinspektionen om utbildningen på yrkesintroduktion är planerad fram till vårterminen 2026 när eleven endast har två grundskolekurser kvar innan hen blir behörig till nationellt program, svarar biträdande rektorn att uppgiften om utbildningens längd i elevernas individuella studieplaner inte enbart avser det aktuella introduktionsprogrammet utan inkluderar längden på det nationella programmet.

Vad gäller utbildningens mål framgår det i en elevs individuella studieplan att elevens mål är att bli behörig till bygg- och anläggningsprogrammet och att eleven ska fokusera på yrkeskurserna för att kunna arbeta. Enligt elevens studieplan ska utbildningen pågå till och med vårterminen 2024. Det finns pågående gymnasiekurser om 500 poäng som är planerade för innevarande läsår och det anges att eleven läser om grundskolans engelska under innevarande läsår. Det finns även gymnasiekurser om 1000 poäng som inte är påbörjade och där det inte anges datum för kursstart och kursslut. När biträdande rektorn får bemöta uppgifterna i elevens studieplan uppger hen att elevens mål är otydligt. Rektorn uppger att de har skrivit så i elevens studieplan för att eleven har sagt så. När rektorn får bemöta uppgifterna om att det finns flera kurser som det ännu inte finns planerat start- och slutdatum för, trots att utbildningen är planerad att avslutas vårterminen 2024, svarar rektorn att målet för eleven i så fall inte är att bli behörig till nationellt program och att elevens individuella studieplan inte stämmer.

Vidare finns det studieplaner som inte stämmer överens med de kurser och ämnen som eleverna läser. Exempelvis finns i en elevs individuella studieplan grundskoleämnet samhällskunskap men det saknas i elevens schema. När biträdande rektorn får bemöta uppgiften har hen ingen förklaring till detta. I en annan elevs individuella studieplan anges att eleven läser naturkunskap 1a1 under höstterminen 2023 med kursstart i augusti 2023. Dock framgår det av andra individuella studieplaner att kursen är planerad att starta vårterminen 2024. Rektorn uppger att kursen ska gå vårterminen 2024 och att det är fel i elevens individuella studieplan. Det finns även elever på språkintröduktion som varken har svenska eller svenska som andra-

språk i sin individuella studieplan. I en av dessa elevers studieplaner anges att utbildningens mål är att eleven ska läsa yrkeskurser för att komma ut i arbetslivet. Biträdande rektorn uppger att det finns elever på språkintröduktion som bara läser yrkeskurser och som varken läser svenska eller svenska som andraspråk. Rektorn uppger däremot att eleverna på språkintröduktion ska läsa svenska eller svenska som andraspråk. Vidare uppger rektorn att det inte är hens beslut att elever på språkintröduktion inte läser svenska eller svenska som andraspråk och att det är fel om eleverna inte gör det. På fråga från Skolinspektionen om det finns en risk att det finns elever som läser språkintröduktion som inte läser svenska eller svenska som andraspråk svarar rektorn ja och att hen måste rätta till det.

Det finns även en individuell studieplan som innehåller felaktiga uppgifter om vilken studieväg som eleven läser. Det framgår av studieplanen att eleven läser yrkesprogrammet som lärling men såväl rektorn som biträdande rektorn säger att detta är fel och att eleven inte läser som lärling.

Programinriktat val

Vid skolbesöket begärde Skolinspektionen att även få ta del av de individuella studieplanerna för elever som läser programinriktat val. Av en elevs individuella studieplan framgår att eleven har grundskolans historia kvar för att bli behörig till nationellt program. Av studieplanen framgår vidare att grundskolans historia är planerad till vårterminen 2024. Eleven uppger i intervju att hen har grundskolans historia kvar på sin utbildning på programinriktat val och att hen behöver vänta till våren 2024 för att läsa ämnet. Lärare som undervisar i grundskoleämnen och gymnasiegemensamma ämnen samt studie- och yrkesvägledaren uppger i intervjuer att vissa grundskolekurser enbart ges på höstterminen medan andra ges på vårterminen. Biträdande rektorn uppger att vissa samhällsorienterande grundskoleämnen ges på höstterminen och andra på vårterminen. På fråga från Skolinspektionen om den aktuella elevens utbildning planeras så att eleven så snart som möjligt ska bli behörig till nationellt program, om hen behöver vänta en termin innan hen kan läsa grundskolans historia, svarar biträdande rektorn nej och att det bästa vore om eleven läst grundskolans historia nu under innevarande hösttermin eller under föregående termin. När rektorn får bemöta uppgifterna om att en elev på programinriktat val behöver vänta en termin för att få läsa den grundskolekurs som saknas för att bli behörig till nationellt program svarar rektorn att det har missats.

Rättslig reglering

Individuella studieplaner

En individuell studieplan ska bland annat innehålla uppgifter om vilken studieväg eleven går på, de val av kurser som eleven har gjort, övriga kurser som ingår i elevens program och när det är aktuellt elevens studier i grundskolans ämnen. För en elev som går ett introduktionsprogram, ska den individuella studieplanen dessutom innehålla uppgifter om utbildningens mål och längd, delar av kurser, annan yrkesinriktad utbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen samt, när

det är aktuellt, det yrkesområde som utbildningen inriktas mot (1 kap. 7 § gymnasieförordningen).

Av förarbetena till skollagen (prop. 2017/18:183 s. 84 och 96-98) framgår bland annat följande: Gymnasieskolans introduktionsprogram saknar nationellt fastställda examensmål och programmens struktur och innehåll, det vill säga vilka grundskoleämnen och gymnasiekurser som ingår i elevernas utbildning, är inte reglerat i detalj. Gemensamt för introduktionsprogrammen är att utbildningen ska utformas utifrån elevens behov och förutsättningar, men då krävs att dessa behov och förutsättningar bättre tydliggörs i den individuella studieplanen som ska upprättas för varje elev. Det förutsätter i sin tur att skolan har information om varje elevs behov och förutsättningar och kunskap om tidigare skolerfarenheter. Målet med introduktionsprogrammen är att så fort som möjligt uppnå behörighet till ett nationellt program eller att förbereda för arbetsmarknaden. Utbildningens längd ska anpassas till varje elevs behov så att eleven får förutsättningar att nå målet för sin utbildning. För den enskilda eleven innebär det att utbildningen kan vara två år, tre år eller kortare eller längre än så. Den individuella studieplanen ska utformas utifrån huvudmannens utbildningsplan och med utgångspunkt i elevens behov, förutsättningar och intressen. Den individuella studieplanen är således en mer preciserad beskrivning av syfte, längd och innehåll när det gäller den enskilde elevens utbildning. Eftersom introduktionsprogrammen saknar nationella examensmål behöver det vara tydligt för en elev som går på ett introduktionsprogram vad utbildningen ska syfta till och hur utbildningen planerats för att eleven ska få förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Syftet med språkinträdning är att ge nyanlända ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilken möjliggör för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning (17 kap. 3 § skollagen).

Språkinträdning ska innehålla undervisning i grundskoleämnena svenska eller svenska som andraspråk. Undervisning i enbart dessa ämnen kan bedrivas under en kort inledande period. I övrigt ska språkinträdning utformas utifrån de bedömningar som ska göras enligt 7 § och innehålla de ämnen och kurser som eleven behöver för sin fortsatta utbildning. Utbildningen får innehålla grundskoleämnena som eleven inte har godkända betyg i och kurser i gymnasieämnena (6 kap. 8 § gymnasieförordningen).

Programinriktat val

Syftet med programinriktat val är att eleven ska få en utbildning som är inriktad mot ett visst nationellt program och att de så snart som möjligt ska kunna antas till det programmet (17 kap. 3 § skollagen).

Programinriktat val ska innehålla de grundskoleämnena som en elev inte har godkända betyg i och som krävs för att eleven ska bli behörig till ett nationellt program, och kurser som ingår i det nationella program som utbildningen är inriktad mot. Om utbildningen är inriktad mot ett yrkesprogram ska utbildningen innehålla

arbetsplatsförlagt lärande enligt 4 kap. 12-14 §§. Arbetsplatsförlagt lärande behöver dock inte förekomma i den omfattning som anges där (6 kap. 4 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Individuella studieplaner

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte har följt föreläggandet vad avser att se till att samtliga individuella studieplaner för elever på introduktionsprogram innehåller uppgifter om vilken studieväg eleven går, utbildningens mål och längd samt de val av kurser som eleven har gjort.⁹

Av den dokumentation, bestående av individuella studieplaner och scheman, som Skolinspektionen tagit del av samt intervjuer med skolledningen framgår att bristerna kvarstår. Uppgifterna om studieväg, mål och längd för utbildningen är i vissa elevers studieplaner felaktiga. Det förekommer exempelvis att den längd som anges i elevens individuella studieplan för yrkesintroduktion även inkluderar längden på utbildningen på det nationella programmet som eleven vill bli behörig till och det förekommer också att elevens mål med utbildningen är felaktigt angivet. Vidare finns exempel på att den angivna utbildningen inte stämmer överens med den studieväg som eleven går. Vissa individuella studieplaner innehåller kurser som eleverna inte ges undervisning i och för vissa elever på språkintröduktion saknas det kurser i svenska/svenska som andraspråk i studieplanerna, trots att språkintröduktion ska innehålla något av dessa ämnen. Skolledningen lämnar olika uppgifter om vad detta beror på och huruvida eleverna faktiskt läser svenska/svenska som andraspråk. Detta är särskilt allvarligt då det finns en påtaglig risk att eleverna på språkintröduktion inte heller ges det innehåll som är huvudsyftet med utbildningen. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det fortfarande finns omfattande och allvarliga brister i de individuella studieplanerna.

Programinriktat val

Skolinspektionen bedömer också att utbildningen på programinriktat val inte utformas utifrån syftet med introduktionsprogrammet. Utredningen visar att en elev på programinriktat val inte läser det grundskoleämne som saknas för att bli behörig till nationellt program under höstterminen utan måste vänta till vårterminen 2024. Mot bakgrund av detta konstaterar Skolinspektionen att utbildningen på programinriktat val inte utformas så att eleven så snabbt som möjligt blir behörig till nationellt program, vilket är en brist.

⁹ p. 2 i vitesföreläggandet inom området Arbetsplatsförlagt lärande och introduktionsprogram

Betygskatalog och examensbevis

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 13 maj 2022 att betygskatalogen inte uppfyllde författningarnas krav då det förekom felaktiga beteckningar, saknades underskrifter och innehöll kommentarer som gjorde det ottydligt om de angivna betygen gällde eller inte. Skolinspektionen konstaterade vidare att det fanns brister i examensbevisens utformning. Utredningen visade att de studievägs-koder som stod i examensbevisen inte var korrekta i förhållande till Skolverkets föreskrivna studievägs-koder.

I beslut den 14 juni 2023 konstaterade Skolinspektionen att det återigen fanns felaktigheter i betygskatalogen. Utredningen visade att betyg inte alltid signerades av den eller de som beslutat om betygen, att datum inte alltid framgick samt att det förekom att det helt saknades notering för elever, det vill säga varken elevens betyg eller horisontellt streck angavs. Slutligen konstaterade Skolinspektionen att det i examensbevisen nu angavs Skolverkets föreskrivna studievägs-koder men utredningen visade att de inriktningar som stod i examensbevisen inte var korrekta i förhållande till de inriktningar för respektive nationellt program som Skolverket föreskriver.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Huvudmannen har inte inkommit med någon redogörelse över vidtagna åtgärder avseende betygskatalogen eller examensbevis.

Betygskatalog

Skolinspektionen har vid skolbesöket den 17 oktober 2023 tagit del av betygskatalogen för vårterminen 2023. Det framgår av betygskatalogen att det i vissa fall saknas underskrift av den lärare som beslutat om betygen. Det förekommer även att två lärare har beslutat om betyg tillsammans men där bara den legitimerade läraren har skrivit under. Det förekommer också att underskrifterna inte är daterade. I vissa fall förekommer olika betygsdatum för olika elever som läser samma kurs och det går inte att utläsa datum för underskrift. Det förekommer också att det helt saknas notering för elever. I dessa fall finns varken betygsbeteckning eller horisontellt streck angivet. Det finns också exempel på att elever som i betygskatalogen tillhör samma undervisningsgrupp är betygsatta olika läsår och lärare uppger i intervju att eleven inte tillhörde den aktuella undervisningsgruppen men att eleven fanns kvar på listan när läraren satte betyg och skrev under betygskatalogen.

Examensbevis

Skolinspektionen har vid skolbesöket den 17 oktober 2023 tagit del av examensbevisen som utfärdats 2023. I examensbevisen anges fortfarande för elever som läst hantverksprogrammet med inriktning textil och design, under rubriken "inriktning, särskild variant", lärlingsutbildning *textil och mode* istället för

den nationella inriktningen *textil och design*. På examensbevis för elever som läst hantverksprogrammet med inriktning finsnickeri anges fortfarande under samma rubrik *finsnickeri- möbeldesign* för vissa elever och för andra elever *finsnickeri-interiör och design*, istället för den nationella inriktningen *finsnickeri*.

Rättslig reglering

Betygskatalog

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Med beslut om betyg avses beslut att sätta betyg efter varje avslutad kurs och på gymnasiearbete eller efter provning, både när det gäller den som är elev i gymnasieskolan och när det gäller den som inte är det och att inte sätta betyg enligt 15 kap. 27 § eller 18 kap. 26 § skollagen. Sistnämnda två beslut markeras i betygskatalogen med ett horisontellt streck. Beslut om betyg ska genast kunna sammanställas för varje enskild elev. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs (8 kap. 8 § gymnasieförordningen).

Om betyg inte har kunnat sättas enligt 15 kap. 27 § skollagen, ska detta markeras med ett horisontellt streck i de dokument enligt detta kapitel som rör gymnasieskolan (8 kap. 27 a § gymnasieförordningen).

Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) innehåller enligt 1 § bl.a. bestämmelser om hur betygskatalogen ska utformas. Enligt 7 § ska den eller de som beslutar om ett betyg datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. Det ska ske med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen. Vilka uppgifter om beslut om betyg i gymnasieskolan som betygskatalogen ska innehålla framgår av 12 §. Enligt 12 § ska en betygskatalog i gymnasieskola bl.a. innehålla kursens namn, poäng och kurskod samt elevens betyg efter genomgången kurs, elevens betyg på gymnasiearbetet och examensarbetet samt i förekommande fall elevens betyg i ett ämne enligt grundskolans kursplan. I 13 § framkommer vidare att det av betygskatalogen i gymnasieskolan ska framgå att ett examensbevis eller ett studiebevis har utfärdats samt vilka kurser som tagits med i examensbeviset eller i studiebeviset.

Av 15 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår vidare att rättelser och ändringar ska anges i betygskatalogen och att följande gäller för sådana rättelser eller ändringar. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som anges i 7 §. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad.

Av bilaga 2 till SKOLFS 2011:123 framgår att rektorn ska skriva under sista sidan i utdraget ur betygskatalogen samt signera varje annan sida i utdraget och i före-

kommande fall bilaga till utdraget. Till underskriften på sista sidan i utdraget ska ges ett namnförtydligande.

Examensbevis

Av bilaga 1 till gymnasieförordningen framgår att namnen på de nationella inriktningarna på hantverksprogrammet är finsnickeri, florist, frisör, barberare och hår- och makeupstylist, textil design och övriga hantverk.

Enligt Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:145) om utformningen av examensbevis efter nationella program i gymnasieskolan ska examensbevis innehålla bland annat namn på den nationella inriktning, den särskilda variant eller den gymnasiala lärlingsutbildning eleven genomgått samt Skolverkets studievägs kod för utbildningen (3 § samt bilaga 1 till föreskrifterna).

Skolinspektionens bedömning

Betygskatalog och examensbevis

Skolinspektionen bedömer att skolans betygsdokumentation fortfarande inte uppfyller författningarnas krav. Utredningen visar att det fortfarande finns felaktigheter i betygskatalogen. Betyg signeras inte alltid av dem som beslutat om betygen, datum framgår inte alltid och det förekommer att det helt saknas notering för elever, det vill säga varken elevens betyg eller horisontellt streck anges. Skolinspektionen bedömer vidare att examensbevisen fortfarande innehåller felaktigheter. Utredningen visar att det fortfarande anges fel namn på de nationella inriktningarna som ges på skolan. Föreläggandet har därmed inte följts i dessa delar.¹⁰

Frånvaro

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 13 maj 2022 att närvaro inte alltid kontrollerades vid lektioner och att vårdnadshavare till elever under 18 år därmed inte alltid fick information om att eleven var frånvarande, samt att elevernas frånvaro inte alltid utreddes och att det inte skedde samråd med elevhälsan vid frånvaroutredningar. Skolan fick inte heller alltid information samma dag om eleverna var frånvarande från sin APL-plats. Skolinspektionen konstaterade återigen i beslut den 14 juni 2023 att skolans arbete med frånvaro inte uppfyllde författningarnas krav. Utredningen visade att elevers frånvaro inte alltid rapporterades i skolans frånvarosystem, både vad gällde APL men även vid skolförlagd undervisning. Detta medförde att vårdnadshavare till elever under 18 år fortfarande inte fick information samma dag. Utredningen visade vidare att det fanns många elever på skolan som hade omfattande frånvaro. Trots detta utreddes inte alla elever med upprepad eller längre frånvaro och det skedde inte alltid ett samråd med elevhälsan. Detta

¹⁰ p. 4 och 5 i vitesföreläggandet inom området Betygsättning och examensbevis

medförde att orsaker till elevers frånvaro inte utreddes och att åtgärder i syfte att bryta frånvaron inte sattes in.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

I huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder som inkom till Skolinspektionen den 13 oktober 2023 har huvudmannen endast redogjort för elevers frånvaro under höstterminen 2023 och inkommit med en översikt över hur många elever vars frånvaro uppmärksammats, som lett till varning om eller indraget studiemedel, hur många elever som anmälts till elevhälsan för frånvaroutredning och hur många frånvaroutredningar som inletts. Huvudmannen har inte redovisat hur man arbetat för att skolans personal ska rapportera elevernas frånvaro vid skolförlagd undervisning och arbetsplatsförlagt lärande och för att vårdnadshavare till elever under 18 år ska informeras samma dag om en elev uteblir från utbildningen utan giltiga skäl.

Registrering av frånvaro och information till vårdnadshavare

Representanter för elevhälsan uppger att alla lärare inte rapporterar elevers närvaro vid varje lektion och att rektorn påpekat för lärarna att de måste göra det. De uppger vidare att elevhälsan beslutat att de ska följa upp frånvaro och frånvarorapportering med fem veckors intervall. Några intervjuade lärare känner till att vissa lärare inte rapporterar närvaro vid alla lektioner. De kan genom skolans system följa upp om närvaro rapporterats gällande deras mentorselever och de har därigenom sett att alla lektioner inte rapporteras. Rektorn uppger att hen kan se i systemet att alla lektioner inte rapporteras. Detta bekräftas även av det utdrag från skolans frånvarosystem avseende höstterminen 2023 som Skolinspektionen tagit del av vid skolbesöket.

Av skolans dokument benämnt "APL-rutin" framgår att elever och handledare ska meddela skolan vid frånvaro. Några elever uppger i intervju att deras handledare under APL inte rapporterar frånvaro och att det bland annat beror på att handledaren inte är med eleverna varje dag, vilket gör att handledaren inte vet om eleven är på plats eller inte. Lärare i yrkeskurser uppger i intervju att handledare ibland missar att meddela skolan om en elev är frånvarande under APL. Några lärare säger att alla handledare inte rapporterar elevernas frånvaro samma dag och att det beror på att vissa handledare inte har tid med det. De uppger att eftersom alla handledare inte kontaktar skolan samma dag som en elev är frånvarande så får inte skolan reda på elevernas frånvaro samma dag om inte eleven själv eller elevens vårdnadshavare meddelar det. Vid Skolinspektionens intervjuer med APL-handledare uppger några handledare att de inte kontaktar skolan samma dag om en elev är frånvarande, men att de fyller i en närvarorapport som skolan får del av efter APL-perioden. När biträdande rektorn får bemöta uppgifterna ovan uppger hen att det kan vara så att skolan inte får reda på frånvaro samma dag när eleverna är på APL. Rektorn uppger att det är svårt för skolan att följa frånvarorutinerna om elever eller vårdnadshavare inte rapporterar frånvaro till skolan när eleverna är på APL, eftersom alla handledare inte kontaktar skolan när elever är frånvarande.

Någon elev ger exempel på att hen, som är under 18 år, varit frånvarande från en lektion utan att hens vårdnadshavare fick reda på det. Lärare säger att de har upptäckt att det finns tre elever som är under 18 år vars vårdnadshavare skolan inte har kontaktuppgifter till, vilket leder till att vårdnadshavare inte får information om frånvaro samma dag. Lärare säger även att det kan handla om att skolan inte har kontaktuppgifter till nyinskrivna elevers vårdnadshavare. Att det saknas kontaktuppgifter till vissa vårdnadshavare bekräftas av både biträdande rektorn och rektorn.

Frånvaroutredningar

Representanter för elevhälsan uppger att elevernas frånvaro är en av skolans största utmaningar. De uppger att det är många elever som har hög frånvaro, att det finns elever som knappt har någon närvaro alls och att det under vissa lektioner endast är fem elever närvarande. De säger vidare att det är lärare som ansvarar för att anmäla elever med upprepad eller längre frånvaro till elevhälsan och att kuratorn ansvarar för att inleda frånvaroutredningar. Några elever uppger i intervjuer att det är många elever som har hög frånvaro och att det beror på att eleverna tycker att skolan är tråkig eller att de inte vill gå till skolan. Någon elev säger att hen under en lektion på fredagar är ensam i klassrummet den första halvtimmen. Lärare uppger att många elever har hög frånvaro och att det har stor påverkan på elevernas kunskapsresultat. Någon lärare säger att hen inte träffat vissa elever på flera månader.

Skolinspektionen har genom huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder tagit del av skolans översikt över elevers frånvaro under höstterminen 2023 samt vilka åtgärder som vidtagits kopplat till elevernas frånvaro. Av översikten framgår exempelvis att det av skolans 105 elever är 62 elever som har en frånvaro på 15 procent eller mer. 22 av dessa elever har en frånvaro på 50 procent eller mer och 11 av dessa elever har en frånvaro mellan 60 och 70 procent. De sex elever med allra högst frånvaro har en frånvaro på mellan 70 och 79 procent. Av översikten framgår vidare att sju elever anmälts till elevhälsan för en frånvaroutredning. Utifrån dessa sju anmälningar har det inletts fem frånvaroutredningar.

Några lärare uppger i intervju att det inte finns några tydliga rutiner för hur lärare ska arbeta med elevernas frånvaro och när de ska göra en frånvaroanmälan. De säger att de inte heller är säkra på hur de ska göra för att anmäla elever för frånvaroutredning. Andra lärare säger att de inte vet hur det går till när det görs en frånvaroutredning. Några lärare säger även att lärarna ska fylla i dokumentet EWS om en elev har hög frånvaro. När Skolinspektionen frågar lärare i olika intervjugrupper om i vilket skede de ska göra en frånvaroanmälan till elevhälsan ger lärare olika svar. Några lärare säger att det ska göras om elever har fyra timmars frånvaro, andra lärare säger att de ska göra anmälan om de upptäcker ett mönster i elevernas frånvaro och andra svarar att de ska göra en anmälan om elevers frånvaro inte förbättrats efter att de pratat med eleverna. Vid Skolinspektionens fråga om fler elever än de sju som framgår av skolans översikt över elevers frånvaro borde ha anmälts säger några lärare att det kanske är fler som borde anmälts, andra lärare uppger att det är ett pågående arbete.

Biträdande rektorn uppger att hen inte vet när elever ska anmälas för en frånvaroutredning men att hen hört att det varit tal om att elever ska anmälas om de har fyra timmars frånvaro. När Skolinspektionen påpekar att i så fall borde nästan samtliga elever ha anmälts instämmer biträdande rektorn och säger att det är ett arbete som inte görs ordentligt. Biträdande rektorn säger vidare att fler elever borde ha uppmärksammats, att en frånvaroutredning borde startats för fler elever och att skolan behöver bli bättre på att följa upp elevernas frånvaro. Biträdande rektorn uppger därtill att skolan för att komma igång med utredningsarbetet kring elevernas frånvaro behöver utöka kuratorns tjänstgöringsgrad. Rektorn uppger att skolan har en frånvarotrappa som lärarna ska följa i arbetet med elevernas frånvaro. När Skolinspektionen uppmärksammar rektorn på att lärare inte känner till någon sådan rutin svarar hen att det är för att lärarna inte följer den. Hen medger också att det finns en risk att elever inte anmäls eftersom skolan exempelvis inte har riktlinjer för vilken omfattning av frånvaro som ska leda till en anmälan. Rektorn säger att lärare ska göra en frånvarooanmälan när frånvaron påverkar elevernas kunskapsresultat och att det borde vara fler elever än de sju som anmälts för en frånvaroutredning. När Skolinspektionen påpekar att om skolan exempelvis skulle ha en riktlinje om att elever ska anmälas och utredas vid 30 procents frånvaro så skulle omkring 30 elever vara aktuella för utredning svarar rektorn att hen håller med. Även rektorn uppger att kuratorstjänsten behöver utökas för att kuratorn ska kunna ta hand om frånvaroutredningarna.

I skolans inskickade översikt över elevers frånvaro har åtta elever markerats för varning för eller för att ha fått indraget studiestöd från Centrala studiestödsnämnden (CSN). Rektorn uppger i intervju att det från vecka 35 och fram tills nu är cirka fem elever som skolan rapporterat till CSN för att de ska få indraget studiestöd på grund av hög ogiltig frånvaro. Vid Skolinspektionens kontakt med CSN meddelar myndigheten att ingen elev från TAU Hantverksskola Gymnasium rapporterats in för ogiltig frånvaro under höstterminen 2023.

Rättslig reglering

En elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i gymnasieskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag. Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (15 kap. 16 § skollagen).

I förarbetena till bestämmelsen anges att fokus vid utredningen bör vara på att i samråd med elev, och i förekommande fall med vårdnadshavare, sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. På så sätt kan arbetet

med att tidigt fånga upp elever som löper risk att avbryta studier eller som mår dåligt stärkas. I detta arbete är det viktigt att samråd sker med elevhälsan. Det är också viktigt att skolan dokumenterar arbetet med att åtgärda frånvaro (prop. 2017/18:183 s. 75).

Skolinspektionens bedömning

Registrering av frånvaro och information till vårdnadshavare

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med att rapportera frånvaro alltjämt brister. Utredningen visar att elevers frånvaro fortfarande inte alltid rapporteras i skolans frånvarosystem. Det gäller både frånvaro vid arbetsplatsförlagt lärande och vid skolförlagd undervisning. Detta, samt att skolan saknar kontaktuppgifter till vissa vårdnadshavare, leder till att vårdnadshavare till elever under 18 år fortfarande inte får information samma dag om att eleven är frånvarande. Vad gäller frånvaro vid arbetsplatsförlagt lärande beror detta på att skolan inte alltid får information samma dag från APL-platsen när elever är frånvarande. Skolinspektionen bedömer därmed att föreläggandet inte har följts i denna del.¹¹

Frånvaroutredningar

Avseende att rektorn tillsammans med lärare, elevernas mentorer och elevhälsan går igenom alla elevers frånvaro, såväl giltig som ogiltig, minst en gång under perioden 14 juni till 12 oktober för att identifiera elever med upprepad eller längre frånvaro så bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har följt föreläggandet.¹²

Vad gäller att rektorn, beträffande alla elever som enligt rektorns bedömning har en upprepad eller längre frånvaro, inklusive de elever som identifierats vid ovannämnda genomgång, ska se till att frånvaron skyndsamt utreds gör Skolinspektionen bedömningen att föreläggandet inte har följts.¹³ Skolinspektionen kan konstatera att många elever med längre och upprepad frånvaro varken anmäls eller utreds och att det bland annat beror på att det inte finns tydliga rutiner för arbetet med att anmäla frånvaro. Det framgår av intervjuer med såväl representanter för elevhälsan som elever och lärare att det finns många elever med hög frånvaro. Det ges exempel på att det finns elever som knappt har någon närvaro alls, att det bara är ett fåtal elever närvarande på vissa lektioner samt att det finns vissa elever som lärare inte träffat på flera månader. Det framgår vidare av den redovisning av elevers frånvaro höstterminen 2023, som huvudmannen inkommit med till Skolinspektionen, att trots att det finns tjugotvå elever som har mellan 50 och 79 procents frånvaro så har endast fem frånvaroutredningar inletts under höstterminen. Skolledningen bekräftar i intervjuer att fler utredningar borde ha inletts beträffande de elever som anges i redovisningen.

¹¹ p. 1 i vitesföreläggandet inom området Frånvaro

¹² p. 2 i vitesföreläggandet inom området Frånvaro

¹³ p. 3 i vitesföreläggandet inom området Frånvaro

Skolinspektionen har i två tidigare beslut, daterade 13 maj 2022 respektive 14 juni 2023, konstaterat att det funnits en frånvaroproblematik vid skolan men att skolan brustit i arbetet med att utreda orsakerna till elevernas frånvaro. Även om det nu sker samråd med elevhälsan visar utredningen också att kurators tjänstgöringsgrad utgör ett hinder för att fler elevers frånvaro utreds. Det och övriga omständigheter medför att orsakerna till elevers frånvaro inte utreds och att åtgärder i syfte att bryta frånvaron inte sätts in. Skolinspektionen konstaterar återigen att samma brister kvarstår, trots skolans omfattande problematik med frånvarande elever och även om det har gått mer än ett år sedan Skolinspektionens första föreläggande i den här delen. Det är även anmärkningsvärt att skolan därutöver, trots rektorns uppgifter om motsatsen, inte rapporterat en enda elev till CSN.

Förutsättningar för utbildningen

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 13 maj 2022 att det inte fanns tillgång till skolsköterska, kurator och specialpedagogisk kompetens i sådan omfattning att identifierade behov av medicinska, psykosociala och specialpedagogiska insatser för enskilda elever och på generell nivå kunde tillgodoses. Skolinspektionen konstaterade i beslut den 14 juni 2023 att det fortfarande inte fanns tillgång till kurator och specialpedagogisk kompetens utifrån konstaterade behov. Utredningen visade att det fanns behov av specialpedagogisk kompetens i större omfattning för att bland annat stödja lärarna i arbetet med extra anpassningar, för att delta i arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd och elever med upprepade eller längre frånvaro samt för de elever som enligt åtgärdsprogram ska ges stöd av specialpedagog. Utredningen visade också att det fanns behov av kurator i större omfattning för att tillgodose behovet av kuratorsstöd på individnivå till elever. Slutligen visade utredningen att specialpedagogens och kurators tjänster inte heller var tillräckliga för att bedriva något förebyggande och hälsofrämjande arbete, trots att skolan identifierat ett sådant behov utifrån problem med droger på skolan.

Vidare konstaterade Skolinspektionen i beslut den 13 maj 2022 att det inte erbjöds studiehandledning på modersmålet i somaliska trots att behov fanns. I beslut den 14 juni 2023 konstaterade Skolinspektionen återigen att alla elever som behövde studiehandledning på modersmålet fortfarande inte fick det utifrån behov. Utredningen visade att elever som behövde studiehandledning i arabiska inte fick det i tillräcklig utsträckning utifrån sitt behov.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Huvudmannen har inte inkommit med någon redovisning avseende tillgång till elevhälsa eller studiehandledning på modersmålet i samband med redovisning av vidtagna åtgärder den 13 oktober 2023.

Tillgång till elevhälsa

Skolinspektionen har begärt och tagit del av en personallista där elevhälsans funktioner samt tjänstgöringsgrad framgår. I dokumentationen framkommer att skolan nu har två specialpedagoger anställda på sammanlagt 45 procents tjänstgöringsgrad och att kuratorn är anställd på 40 procent. Skolinspektionen har intervjuat skolsköterskan, kuratorn och en av specialpedagogerna. Den intervjuade specialpedagogen uppger att under de senaste veckorna har specialpedagogerna varit på plats på skolan på totalt 50 procent eftersom de inte hinner med annars.

Såväl elevhälsans representanter, lärare som skolläddning uppger att det finns behov av utökning av både specialpedagogisk kompetens och kurator i elevhälsan. Specialpedagogen säger att det är mycket som behöver göras och nämner handledning till personal, observationer av undervisning, stöttning av lärare, digitala hjälpmedel samt arbetet med utredningar och åtgärdsprogram. Kuratorn nämner att hen behöver arbeta mer med den problematiska frånvaron och genomföra frånvaroutredningar. Lärare säger att det inte finns en fungerande elevhälsa på skolan och att det exempelvis inte går att fånga upp eleverna med den omfattning av specialpedagog som finns nu. Andra lärare uppger också att kuratorns tjänst behöver öka med tanke på att det finns stora problem med frånvaro på skolan. Enligt lärare har mycket av elevhälsans tid gått åt att göra saker från början och bygga upp strukturer.

Biträdande rektorn uppger att hen i dagsläget håller med om att det behövs mer specialpedagogisk kompetens på skolan. Likaså att kuratorns tjänstgöringsgrad behöver ökas eftersom det är mycket kring frånvaro som behöver arbetas ikapp, exempelvis arbetet med frånvaroutredningar. Rektorn, som är representant för huvudmannen, uppger att hen håller med om att specialpedagogens tjänstgöringsgrad behöver utökas och att målet fortfarande är att det ska finnas en specialpedagog på 100 procent på skolan.

När det gäller det förebyggande och hälsofrämjande arbetet uppger både skolsköterskan, kuratorn och specialpedagog att det inte finns utrymme för något förebyggande och hälsofrämjande arbete i deras tjänster samt att de inte är delaktiga i något sådant arbete på skolan. Även lärare, biträdande rektorn samt rektorn instämmer i att det inte finns något förebyggande och hälsofrämjande arbete som elevhälsan är delaktig i. Samtidigt finns flera uppgifter från elever och lärare om att det förekommer otrygghet, kränkningar och droger på skolan, vilket framgår nedan i beslutet.

Studiehandledning på modersmålet

I intervjuer med elevhälsans representanter, lärare, skolläddningen samt inkommen dokumentation framkommer att det finns elever i behov av studiehandledning på modersmålet som inte får det. Skolinspektionen har den 28 september 2023 efter begäran fått in dokumentation från huvudmannen avseende vilka språk det ges studiehandledning i, om det finns elever som inte får studiehandledning trots behov och vilka språk det handlar om i så fall. I inkommen dokumentation anges att

det är i språken ryska samt somaliska som det saknas studiehandledning trots att behov har identifierats. Dessa elever uppges under tiden få studiehandledning på engelska. Därutöver finns det enligt inkommen dokumentation två elever som får studiehandledning på modersmålet i arabiska och ungefär tio elever som får studiehandledning på arabiska i en specifik kurs.

Lärare uppger att det finns väldigt många elever i behov av studiehandledning som inte får det och nämner förutom ryska och somaliska även pashto, urdu och engelska. Enligt lärare får inte heller elever som läser på språkintröduktion studiehandledning. Både lärare samt intervjuade studiehandledare säger också att elever med arabiska som modersmål inte får så mycket studiehandledning som de behöver. Den studiehandledare som enligt rektorn är studiehandledare i engelska, säger att hen inte är studiehandledare till elever utan har hand om stökiga elever och deltar på lektioner där eleverna får läxhjälp.

Biträdande rektorn säger att rutinen är att behov av studiehandledning ska anmälas till elevhälsan och att hen känner till att det finns elever som har behov av studiehandledning som inte får det. Rektorn tycker att det är konstigt att studiehandledaren i engelska säger att hen inte har studiehandledning och menar att hen inte förstått uppdraget. När rektorn får bemöta uppgifterna om att studiehandledning behövs på fler språk än de redovisade säger rektorn att hen inte fått in någon anmälan kring det och rektorn känner inte heller till att det behövs mer studiehandledning i arabiska. Eleverna som väntar på studiehandledare i ryska och somaliska har, enligt rektorn, fått vänta några veckor och det är svårt att hitta studiehandledare, däremot har huvudmannen inte lagt ut någon annons på tjänsterna. Rektorn säger vidare att eftersom inte alla lärare anmäler elevers behov av särskilt stöd kanske lärarna inte heller anmäler behov av studiehandledning på modersmålet.

Rättslig reglering

Tillgång till elevhälsa

För eleverna i gymnasieskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare (2 kap. 25 § skollagen).

Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276 f) förutsätter arbete med elevhälsa en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. Det är också angeläget att samverkan sker med övrig hälso- och sjukvård samt med socialtjänsten. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar

för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som t.ex. arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning m.m. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor. Ett skäl till att regeringen föreslår en uppräkningslista av berörda personalkategorier är att elevhälsan förutsätter tillgång till en kompetens som är tillräcklig för att eleverna ska få det stöd de behöver.

Studiehandledning på modersmålet

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det (9 kap. 9 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Tillgång till elevhälsa

Skolinspektionen bedömer att föreläggandet inte har följts i denna del då det framgår av utredningen att det fortfarande inte finns tillgång till kurator och specialpedagogisk kompetens i sådan omfattning att identifierade behov av psykosociala och specialpedagogiska insatser för enskilda elever och på generell nivå kan tillgodoses.¹⁴ Som konstaterats ovan i detta beslut finns det omfattande och allvarliga brister såväl i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd som med frånvaroutredningar, vilka hänger samman med bland annat otillräcklig tillgång till specialpedagogisk kompetens och kurator i elevhälsan. Utredningen visar att det finns behov av specialpedagogisk kompetens i större omfattning för att bland annat stödja lärarna i arbetet med extra anpassningar och för att delta i arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Utredningen visar också att det finns behov av kurator i större omfattning för att arbeta med elever med upprepade eller längre frånvaro. Slutligen visar utredningen att det inte heller finns tillräcklig tillgång till specialpedagog, skolsköterska och kurator för att bedriva något förebyggande och hälsofrämjande arbete, trots att skolan identifierat behov av sådant arbete.

Studiehandledning på modersmålet

Skolinspektionen bedömer vidare att arbetet med att ge elever studiehandledning på modersmålet alltför ofta brister. Mot bakgrund av att både lärare och studiehandledare säger att behoven hos eleverna i arabiska fortfarande är större än vad som kan tillgodoses gör Skolinspektionen bedömningen att föreläggandet inte har följts i denna del.¹⁵ Utredningen visar också att det nu även finns elever som behöver studiehandledning i somaliska och ryska, som inte får det, vilket är en brist. Det framkommer också uppgifter från lärare om att det även finns behov av studiehandledning i pashto, urdu och engelska. Studiehandledaren i engelska känner inte

¹⁴ p. 1 i vitesföreläggandet inom området Förutsättningar för utbildningen

¹⁵ p. 2 i vitesföreläggandet inom området Förutsättningar för utbildningen

till att hen har i uppdrag att vara studiehandledare. Skolinspektionen kan konstatera att skolans arbete med att ge eleverna studiehandledning på modersmålet har varit bristfälligt under lång tid och att det fortfarande, efter mer än ett år sedan Skolinspektionens första föreläggande i denna del, inte finns ett fungerande system på skolan för att identifiera, anmäla och tillgodose behov av studiehandledning på modersmålet.

Förlängning av kurser, betyg efter avslutad kurs och provning

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 14 juni 2023 att skolan fattade beslut om att förlänga kurser för enskilda elever som en stödåtgärd. Det gällde elever som inte uppnått godkända kunskaper under kursens gång och syftet var att eleverna genom sommarskola skulle ges möjlighet att uppnå godkänt betyg. Detta innebar att det även var en brist att betyg inte alltid sätts för alla elever när den av huvudmannen beslutade undervisningstiden för respektive kurs är slut. Skolinspektionen konstaterade även att provningar inte gjordes på hela det centrala innehållet i kurserna utan endast delar av betygskriterierna prövades.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Huvudmannen har inte inkommit med någon redogörelse över vidtagna åtgärder avseende förlängning av kurser, betyg efter avslutad kurs eller provningar.

Förlängning av kurser och betyg efter avslutad kurs

Två lärargrupper uppger att betyg sätts när kursen avslutas och att inga kurser förlängs över sommarskolan. De säger också att elever får ett nytt betyg när de kompletterat på sommarskolan. Det framgår dock av elevers individuella studieplaner som Skolinspektionen har tagit del av att det finns några elever i en kurs som har ett senare betygsdatum än kursslut för kursen. Det framgår även av betygskatalogen som Skolinspektionen tagit del av vid skolbesöket den 17 oktober 2023 att dessa elever har ett senare betygsdatum än övriga elever i samma undervisningsgrupp. Lärare i en tredje intervjugrupp uppger att detta beror på att eleverna gått sommarskola. På fråga från Skolinspektionen om det innebär att betyget i kursen är satt först efter sommarskola svarar läraren att det stämmer. Biträdande rektorn uppger att hen inte vet vad det beror på. Biträdande rektorn uppger vidare att de har lagt elever som skulle betygsättas efter sommarskola i en annan undervisningsgrupp för att de skulle betygsättas när kursen var klar och att ett nytt betyg skulle sättas efter sommarskolan. Biträdande rektorn säger att de har sagt att kurser inte ska förlängas men att hen inte vet om det skett ett misstag. Rektorn uppger att hen varit tydlig med att de inte ska förlänga kurser men att det då är fel i administrationen vid betygsättning.

Prövning

Lärare i en intervjugrupp ger exempel på en prövning där eleven tidigare fått F i en kurs och därefter gjort en prövning på några moment som eleven saknat. Lärare uppger att eleven inte behövde göra om de moment i prövningen som eleven klarat av innan i kursen. När biträdande rektorn får bemöta uppgifterna om att prövningen avsåg bara delar av kursen svarar biträdande rektorn att prövningen ska avse hela innehållet men att hen inte känner till situationen.

Rättslig reglering

Förlängning av kurser och betygsättning

En redogörelse för skollagens regler om extra anpassningar och särskilt stöd (3 kap. 5, 7, 8 och 9 §§ skollagen) återfinns på s. 10-11 i detta beslut.

Bestämmelserna om extra anpassningar och särskilt stöd i 3 kap. skollagen kompletteras av bestämmelser om stödåtgärder i 9 kap. gymnasieförordningen. Enligt 1 § har en elev under vissa omständigheter rätt att gå om en kurs och enligt 6 § kan en elev i vissa fall befrias från undervisning i en eller flera kurser. Vidare får huvudmannen enligt 7 § besluta att undervisningen på ett nationellt program för en elev i gymnasieskolan får fördelas över längre tid än tre år om det till exempel finns särskilda skäl.

Enligt skollagen ska betyg sättas på varje avslutad kurs, efter genomfört gymnasiearbete och examensarbete och i grundskolans ämnen i de fall undervisning i dessa får förekomma i gymnasieskolan (15 kap. 22 § skollagen). Bestämmelsen har ny lydelse från den 15 juli 2022 genom lag 2022:147. Lagen tillämpas den första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. För utbildning i gymnasieskolan ska äldre bestämmelser fortfarande gälla i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025.

Enligt 4 kap. 22 § gymnasieförordningen beslutar huvudmannen för nationella program i gymnasieskolan om antalet undervisningstimmar för varje kurs och gymnasiearbetet samt om hur undervisningstiden ska fördelas över läsåren. För varje elev på introduktionsprogram i gymnasieskolan beslutar rektorn om hur undervisningstiden ska fördelas på kurser, grundskoleämnen, praktik och annat som kan ingå i elevens individuella studieplan.

Prövning

Den som vill ha betyg från gymnasieskolan har rätt att genomgå prövning 15 kap. 28 § skollagen).

En elev i gymnasieskolan har rätt att genomgå prövning vid den egna skolenheten i alla kurser, grundskoleämnen och det gymnasiearbete som ingår i elevens individuella studieplan. Detta gäller dock bara om; 1. eleven inte tidigare har fått betyg på kursen, i grundskoleämnet eller på gymnasiearbetet, eller 2. eleven har fått betyget F (8 kap. 24 § gymnasieförordningen).

Av 2 § Skolverkets föreskrifter om provning i gymnasieskolan (SKOLFS 2016:17) framgår att bestämmelserna om betygsättning i 3 kap. och 15 kap. skollagen samt 8 kap. gymnasieförordningen gäller i tillämpliga delar vid provning.

Betyg ska bestämmas med hjälp av de betygsriterier som har föreskrivits för en kurs. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om betygsriterier (15 kap. 24 § skollagen i dess lydelse före den 15 juli 2022, se SFS 2022:146 och SFS 2022:147).

Regeringen har genom Lgy 11 meddelat föreskrifter som hur betygsättningen ska gå till. Av Lgy 11 framgår att betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygsriterier som finns för varje kurs. Läraren ska vid betygsättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygsriterier som finns för respektive kurs (Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg).

Skolinspektionens bedömning

Förlängning av kurser och betygssättning

Av elevers studieplaner och av betygskatalogen framgår att det finns elever vars betyg är satta senare än övriga elevers betyg. Undervisande lärare uppger att det beror på att dessa elever har gått sommarskola och att det stämmer att betygen sattes först efter sommarskola. Då syftet med sommarskolan får antas vara att eleverna ska ges möjlighet att uppnå godkänt betyg (jfr. bestämmelserna om lovskola för grundskolan i 10 kap. 23 a-b §§ skollagen och 1 § andra stycket förordningen (2014:47) om statsbidrag för undervisning under skollov) bedömer Skolinspektionen, i likhet med tidigare beslut, att detta får ses som en form av stöd för eleverna och att det innebär att undervisningen i kursen har förlängts för dessa elever som en stödåtgärd. Detta får till följd att kursslutet inte är detsamma för eleverna i vissa undervisningsgrupper.

Utgångspunkten enligt skolförfattningarna är att betyg ska sättas på avslutad kurs samt att en kurs är avslutad när den undervisningstid som huvudmannen beslutat om upphör (se 15 kap. 22 § skollagen och 4 kap. 22 § gymnasieförordningen). Att kursslutet är detsamma för samtliga elever i en undervisningsgrupp är centralt för att eleverna ska ges samma möjlighet att nå olika betyg.

Extra anpassningar och särskilt stöd enligt 3 kap. skollagen ska ges elever under pågående kurser och inte när kurserna är avslutade (se 3 kap. 5 och 8 §§ skollagen). Detta innebär att bestämmelserna om stöd i 3 kap. skollagen inte ger rektorn rätt att besluta om att förlänga en kurs som en särskild stödåtgärd.

Som framgått ovan kompletteras bestämmelserna om stöd i 3 kap. skollagen av bestämmelser om stödåtgärder i 9 kap. gymnasieförordningen. Bestämmelserna i sistnämnda kapitel omfattar inte någon stödåtgärd som ger huvudmannen eller rektorn någon rätt att besluta om att förlänga enstaka kurser. Här kan exempelvis nämnas att bestämmelsen om rätt att gå om en kurs inte handlar om förlängning av en kurs (9 kap. 1 § gymnasieförordningen) samt att bestämmelsen om reducerat

program handlar om att en elev kan befrias från undervisningen i en eller flera kurser, dvs. om något annat (9 kap. 6 § gymnasieförordningen). Vidare framgår att bestämmelsen om förlängd undervisning ger huvudmannen rätt att besluta om att undervisningen på ett nationellt program förlängs och inte om förlängning av enskilda kurser (9 kap. 7 § gymnasieförordningen).

Sammantaget gör Skolinspektionen bedömningen att det inte är tillåtet att förlänga en elevs kurs som en stödåtgärd, vare sig med stöd av bestämmelserna i 3 kap. skollagen eller med någon av bestämmelserna i 9 kap. gymnasieförordningen. Det är därför en brist att rektorn beslutar om att förlänga undervisningen i kurser som särskilda stödåtgärder för enskilda elever. Vid denna bedömning är det även en brist att betyg inte sätts i vissa kurser när den av huvudmannen beslutade undervisningstiden för respektive kurs är slut. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att föreläggandet inte har följts vad gäller att undervisningen i en kurs inte ska förlängas som en stödåtgärd och att betyg ska sättas på avslutad kurs.¹⁶

Prövning

Vad gäller prövning framkommer i intervju med lärare att det åtminstone i ett fall har skett en prövning där eleven endast har genomfört prövning på delar av kursen. Därmed är det utrett att lärare vid prövning inte alltid gör en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till samtliga betygsriterier som gäller för kursen. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att föreläggandet inte heller har följts i denna del.¹⁷

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 13 maj 2022 att skolans systematiska kvalitetsarbete inte uppfyllde författningarnas krav. Utredningen visade att det systematiska kvalitetsarbetet under dåvarande läsår endast genomförts av rektor och till viss del biträdande rektor. Skolinspektionen konstaterade i beslut den 14 juni 2023 att lärare fortfarande inte medverkade i något systematiskt kvalitetsarbete och att skolenhetens systematiska kvalitetsarbete därför inte uppfyllde författningarnas krav.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Huvudmannen har inte inkommit med någon redogörelse över vidtagna åtgärder avseende lärares medverkan i ett systematiskt kvalitetsarbete.

¹⁶ p. 1 och 2 i vitesföreläggandet inom området Förlängning av kurser, betyg efter avslutad kurs och prövning

¹⁷ p. 3 i vitesföreläggandet inom området Förlängning av kurser, betyg efter avslutad kurs och prövning

Lärares medverkan i systematiskt kvalitetsarbete

Skolinspektionen har intervjuat samtliga skolans lärare, utom två, varav en är nyanställd. Intervjuade lärare uppger att de inte är involverade i något systematiskt kvalitetsarbete såsom att följa upp kunskapsresultat eller enkäter. Någon lärare uppger att skolan under vårterminen genomfört enkäter avseende trygghet och studiero, men att resultatet inte följts upp eller analyserats. Någon lärare säger att "det finns inget uppföljningsarbete på skolan". Andra lärare säger att det är skolleningen som arbetar med att följa upp verksamhetens resultat. Biträdande rektorn uppger att skolan inte följt upp kunskapsresultaten för vårterminen 2023 och att skolan behöver bli bättre på det arbetet. Hen säger dock att lärare har varit involverade i att följa upp resultatet av enkäter om trygghet och studiero som skolan gjort inom ramen för *Samverkan för bästa skola*, men när biträdande rektorn får bemöta lärares utsagor om att de inte varit med i ett sådant uppföljningsarbete säger hen att "rektorn kanske har gjort egna analyser". Rektorn uppger att skolan förvisso tagit fram digitala enkäter till eleverna, men att antalet svar var för få, vilket gjorde att skolan inte kunde använda resultatet. Rektorn uppger vidare att skolan inte följt upp kunskapsresultaten från läsåret 2022/2023 och att det systematiska kvalitetsarbetet är satt på paus. Enligt rektorn ska det systematiska kvalitetsarbetet göras tillsammans med Skolverket i *Samverkan för bästa skola*.

Rättslig reglering

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen (4 kap. 3 § skollagen).

Sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt ovan (4 kap. 4 § skollagen).

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska dokumenteras (4 kap. 5-6 §§ skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte har följt föreläggandet vad gäller att kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare.¹⁸ Rektorn säger att det inte har skett någon uppföljning alls av kunskapsresultaten

¹⁸ p. 1 i föreläggandet som meddelades den 14 juni 2023, nedan kallat föreläggandet, inom området Styrning och utveckling av verksamheten

under läsåret 2022/23 och att det systematiska kvalitetsarbetet är satt på paus. Biträdande rektorn uppger visserligen att lärare deltagit i att analysera enkäter som genomförts avseende trygghet och studiero, men samtliga intervjuade lärare uppger att de inte är involverade i något systematiskt kvalitetsarbete såsom att följa upp kunskapsresultat eller enkäter. Mot bakgrund av att rektorn uppger att det systematiska kvalitetsarbetet är satt på paus och intervjuade lärares utsagor om att de inte deltar i något systematiskt kvalitetsarbete gör Skolinspektionen bedömningen att lärare fortfarande inte medverkar i ett systematiskt kvalitetsarbete och att bristen därmed kvarstår.

Plan mot kränkande behandling

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 14 juni 2023 att det fanns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Utredningen visade att planen saknade en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts. Utredningen visade vidare att eleverna inte medverkade i att upprätta, följa upp och se över planen.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Huvudmannen har inte inkommit med någon redogörelse över vidtagna åtgärder avseende planen mot kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

Vid Skolinspektionens besök på skolan den 17 oktober 2023 uppger rektorn och biträdande rektorn att skolan inte tagit fram en plan mot kränkande behandling för läsåret 2023/2024. Biträdande rektorn uppger i intervju att skolan omarbetar förra läsårets plan mot kränkande behandling. Rektorn uppger att tre lärare ska leda arbetet med att ta fram en ny plan och att elever ska vara delaktiga i arbetet genom att svara på enkäter och frågor. Vidare säger rektorn att elevrådet ska involveras i arbetet med planen men att det i nuläget inte finns något elevråd på skolan eftersom de elever som var med i elevrådet har slutat på skolan.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns brister i skolans arbete med plan mot kränkande behandling. Utredningen visar att skolan inte har någon nu gällande plan mot kränkande behandling. Huvudmannen har därmed inte följt föreläggandet.¹⁹

Avhjälpta brister

Grunderna för betygsättning och utdrag ur betygskatalog

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 13 maj 2022 att arbetet med information om betygskriterierna inte uppfyllde författningarnas krav. Utredningen visade att eleverna inte informerades om betygskriterierna (då benämnt kunskapskrav) i alla kurser och ämnen. Skolinspektionen konstaterade också att eleverna inte fick utdrag ur betygskatalogen.

I beslut den 14 juni 2023 konstaterade Skolinspektionen att arbetet med information om betygskriterierna fortfarande inte uppfyllde författningarnas krav. Utredningen visade att eleverna inte fick information om betygskriterierna i alla kurser. Skolinspektionen konstaterade också att bristen avseende utdrag ur betygskatalogen kvarstod. Utredningen visade att eleverna inte fick utdrag ur betygskatalogen minst två gånger per termin och att utdragen inte heller i förekommande fall innehöll information om omfattningen av en elevs ogiltiga frånvaro.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Huvudmannen har i sin redovisning av vidtagna åtgärder inkommit med ett dokument på en checklista som lärare ska använda sig av när de påbörjar en kurs. Av dokumentet framgår bland annat att lärare ska gå igenom kursens syfte och centralt innehåll med elever och informera om de olika betygskriterierna. Huvudmannen har inte inkommit med någon redogörelse över vidtagna åtgärder avseende utdrag från betygskatalogen.

Grunderna för betygsättning

Elever uppger att de får information om betygskriterier i alla kurser. Lärare, biträdande rektorn och rektorn bekräftar detta i intervju.

¹⁹ p. 1 i föreläggandet inom området Styrning och utveckling av verksamheten

Utdrag från betygskatalog

Några elever uppger i en intervju att de måste fråga om utdrag ur betygskatalogen. Elever i andra intervjugrupper samt lärare, biträdande rektorn och rektorn uppger dock att eleverna nu får utdrag ur betygskatalogen efter varje terminsslut och att utdragen i förekommande fall innehåller information om en elevs ogiltiga frånvaro.

Rättslig reglering

Grunderna för betygssättning

Eleverna ska informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen (3 kap. 15 § skollagen). Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 299 – 300) framgår följande: Mål- och resultatstyrningen innebär att elever och lärare ska ges stort utrymme att tillsammans planera och utforma undervisningen till innehåll och arbetssätt. Arbetet förutsätter att information om mål och kunskapskrav ges till alla elever i början av ett ämne, ett ämnesblock eller en kurs samt under utbildningens gång. Många missförstånd som gäller enskilda betyg kan undanröjas genom att informationen om kunskapskraven i början av studierna förbättras.

Utdrag från betygskatalog

Rektorn ansvarar för att eleverna informeras om rätten att få ett utdrag ur betygskatalogen. Om en elev övergår till en annan skolenhet eller avbryter studierna, ska eleven få ett utdrag ur betygskatalogen. När en elev övergår till en annan skolenhet ska läraren lämna skriftlig information till den nya skolenheten om de kurser som eleven har påbörjat men inte slutfört. Eleverna ska få ett utdrag ur betygskatalogen minst två gånger per läsår. Utdraget ska i förekommande fall innehålla uppgift om omfattningen av den frånvaro som eleven har haft utan giltigt skäl under terminen (8 kap 9 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av ovanstående redovisade omständigheter att huvudmannen har följt föreläggandet avseende grunderna för betygssättning och utdrag ur betygskatalogen.²⁰

Inriktningskurser och betyg på inriktningskurser

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 13 maj 2022 att alla elever inte gavs föreskrivna inriktningskurser i förhållande till den inriktning de gick. Utredningen visade att vissa elever gick inriktningen finsnickeri men fick inriktningskurserna för inriktningen övriga hantverk, vilket även angavs i deras examensbevis. I beslut den 14 juni 2023 konstaterade Skolinspektionen att det fortfarande fanns brister i utbildningens innehåll. Utredningen visade att det fanns elever som gått kurserna hant-

²⁰ p.2 och p. 3 i föreläggandet inom området Betygsättning och examensbevis

verksteknik 1 och 2 och därefter fått betyg i dessa kurser samt att elevernas kursbetyg, utan att eleverna fått ytterligare undervisning, sedan överförts så att eleverna fick samma betyg i finsnickeri 1 och 2. Skolinspektionen bedömde att det fortfarande fanns elever på hantverksprogrammet, inriktning finsnickeri, som inte hade fått föreskrivna inriktningskurser. Vidare konstaterade Skolinspektionen i beslut den 14 juni 2023 att skolledningen för vissa elever överfört de betyg eleverna fått i hantverksteknik 1 och 2 till betyg i kurserna finsnickeri 1 och 2 utan att eleverna gått dessa kurser.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Huvudmannen har inte inkommit med någon redovisning över vidtagna åtgärder avseende att elever inte getts föreskrivna inriktningskurser samt betyg på inriktningskurser som elever inte har läst eller getts prövning i.

Inriktningskurser

Biträdande rektorn och rektorn uppger i intervju att nuvarande elever som läser hantverksprogrammet med inriktning finsnickeri nu ges undervisning i inriktningskurserna finsnickeri 1 och 2, vilket också framgår av elevernas individuella studieplaner. Vidare uppger biträdande rektorn och rektorn att de elever som tidigare inte fått föreskrivna kurser gavs det i form av prövning under vårterminen 2023. Av elevernas examensbevis som Skolinspektionen tagit del av vid skolbesöket den 17 oktober 2023 framgår att de getts föreskrivna inriktningskurser.

Rättslig reglering

Enligt 4 kap. 1 § gymnasieförordningen består ett nationellt program inom gymnasieskolan bland annat av gymnasiegemensamma ämnen, programgemensamma ämnen och i förekommande fall för inriktningen gemensamma karaktärsämneskurser. Bestämmelser om utbildningens omfattning finns i bilaga 1 till förordningen. Av denna bilaga framgår att de nationella inriktningarna på Hantverksprogrammet är bland annat finsnickeri, textil design och övriga hantverk. Av Skolverkets föreskrifter om kurser för hantverksprogrammet (SKOLFS 2010:43) framgår att i inriktningen finsnickeri ska kurserna finsnickeri 1 och finsnickeri 2 ingå.

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Enligt skollagen ska betyg sättas på varje avslutad kurs, efter genomfört gymnasiearbete och examensarbete och i grundskolans ämnen i de fall undervisning i dessa får förekomma i gymnasieskolan (15 kap. 22 § skollagen). Bestämmelsen har ny lydelse från den 15 juli 2022 genom lag 2022:147. Lagen tillämpas den första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. För utbildning i gymnasieskolan ska äldre bestämmelser fortfarande gälla i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av ovanstående redovisade omständigheter att huvudmannen har följt föreläggandet avseende att elever ges rätt inriktningskurser.²¹ Vad gäller att upphöra med att ge elever betyg på kurser de inte har gått eller gjort en prövning i som avser hela det centrala innehållet gör Skolinspektionen bedömningen att huvudmannen har följt föreläggandet även i denna del.²²

Lokalt programråd

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 14 juni 2023 att huvudmannen visserligen arbetade med att utforma ett lokalt programråd men att huvudmannen vid tiden för beslutet ännu inte kommit till stånd med ett lokalt programråd då det saknades representant för måleri och finsnickeri.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Huvudmannen har inte inkommit med en redovisning över vidtagna åtgärder avseende det lokala programrådet.

Lokalt programråd

Den 16 oktober 2023 översände Skolinspektionen en begäran till huvudmannen om att få del av organisationen av det lokala programrådet vid besöket vid skolan den 17 oktober 2023. Vid ankomst till skolan fick Skolinspektionens utredare del av dokumentation över organiseringen av det lokala programrådet. Av dokumentet framgår att det finns fyra representanter från arbetslivet. Biträdande rektorn uppger i intervju att skolan har representanter för alla branscher men att de konstaterat att de behöver ta in ytterligare en representant från måleribranschen för att komplettera målerimetoderna som branschrepresentanterna arbetar med. Biträdande rektorn uppger även att de kanske ska ta in ytterligare en representant för snickeri utöver den som redan finns. Lärare som undervisar i yrkeskurser samt biträdande rektorn uppger i intervjuer att det varit svårt att få till ett möte med programrådet där samtliga branscher medverkar. Därför har ett första möte ägt rum under höstterminen med en representant för bygg- och anläggning, inriktning måleri, men inget möte har ännu ägt rum med programrådsrepresentanter för hantverksprogrammet.

²¹ p.1 i föreläggandet inom området Utbildningens innehåll

²² P. 1 i föreläggandet inom området Betygssättning och examensbevis

Rättslig reglering

För yrkesprogrammen i gymnasieskolan ska det finnas ett eller flera lokala programråd för samverkan mellan skola och arbetsliv (1 kap. 8 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen kan konstatera att det nu finns ett lokalt programråd med representanter från alla branscher och bedömer därmed att föreläggandet har följts i denna del.²³

Anmälan till socialnämnden

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 14 juni 2023 att skolan, trots att rektorn ansåg att en orosanmälan borde gjorts, inte gjort någon anmälan till socialnämnden. Utredningen visade vidare att skolan inhämtade vårdnadshavares samtycke innan en orosanmälan gjordes.

Huvudmannens redovisning

Huvudmannen har inte inkommit med någon redovisning över vidtagna åtgärder avseende anmälan till socialnämnden vid misstanke om att en ungdom far illa.

Anmälan till socialnämnden

Några lärare uppger i intervju att skolan tog upp frågan om anmälan till socialnämnden när Skolinspektionens beslut kom i juni 2023, men att det på skolan inte pratats mer om det efter det. Andra lärare säger att personal "bör veta" att de inte ska invänta ett samtycke från vårdnadshavare innan en orosanmälan till socialnämnden görs. Biträdande rektorn uppger att det inte finns andra rutiner på skolan för anmälan till socialnämnden än att personal ska anmäla vid oro, samt att skolledningen erbjudit sig att göra anmälan om lärare tycker att det är obehagligt. Rektorn uppger att all personal nu har kännedom om anmälningsplikten och att skolan inte längre inhämtar samtycke från vårdnadshavare innan en orosanmälan görs.

Rättslig reglering

Huvudmannen för verksamhet som avses i skollagen och den som är anställd i sådan verksamhet, ska på socialnämndens initiativ i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. Bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) (29 kap. 13 § skollagen).

²³ p.1 i föreläggandet inom området Lokalt programråd

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av ovanstående redovisade omständigheter att huvudmannen har följt föreläggandet avseende anmälan till socialtjänsten.²⁴

Ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 14 juni 2023 att det fanns brister i skolans arbete med ordningsregler. Utredningen visade att eleverna inte var med i att utarbeta, följa upp och, vid behov, omarbeta ordningsreglerna.

Huvudmannens redovisning

Huvudmannen har inte inkommit med någon redovisning över vidtagna åtgärder avseende elevernas medverkan i arbetet med ordningsregler.

Elevers delaktighet i arbetet med ordningsregler

Elever uppger i intervjuer att de känner till att det finns ordningsregler, men flera av eleverna känner inte till innehållet i reglerna. Några elever säger att elever inte är med i att ta fram ordningsreglerna, medan andra elever säger att elevrådet kan komma med förslag på ordningsregler men att det framför allt är skolans personal som bestämmer vilka regler som gäller. I intervju med lärare uppger en lärare att hen arbetat med att ta fram ordningsreglerna tillsammans med elever. Biträdande rektorn bekräftar att elever varit delaktiga i arbetet med ordningsregler, men säger också att det är rektorn som ansvarat för att göra elever delaktiga i framtagandet av ordningsregler genom en lärare. Rektorn uppger att en lärare arbetade tillsammans med elever i år 1 och 2 för att ta fram nya ordningsregler och att elever i år 3 fick komplettera ordningsreglerna när de kom tillbaka från APL.

Rättslig reglering

Det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler (5 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Det framkommer visserligen uppgifter från elever om att de inte är med i att utarbeta ordningsregler, men mot bakgrund av lärares, biträdande rektorns och rektorns uppgifter avseende elevernas deltagande i framtagande av ordningsregler gör Skolinspektionen bedömningen att huvudmannen har följt föreläggandet avseende elevers delaktighet i framtagandet av ordningsregler.²⁵

²⁴ p. 1 i föreläggandet inom området Anmälan till socialnämnd

²⁵ p. 1 i föreläggandet inom området Ordningsregler

Rutin för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 14 juni 2023 att skolenhetens rutin för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning inte uppfyllde författningarnas krav. Av rutinen framgick inte hur mobiltelefonerna skulle samlas in, förvaras eller återlämnas.

Huvudmannens redovisning

Huvudmannen inkom i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder den 13 oktober 2023 med ett dokument skolan kallar "Mobilpolicy". Av policyn framgår att lärare ska samla in elevernas mobiler i säkerhetslådor och ska påminna eleverna om att mobilerna ska sättas i ljudlöst läge. Om läraren vill att mobiltelefoner ska användas som verktyg i undervisningen fattar läraren beslut om det under lektionen.

Rutiner för hanteringen av mobiltelefoner

Biträdande rektorn uppger i intervju att det är rektorn som beslutat om rutinen för omhändertagandet av mobiltelefoner. Rektorn uppger i intervju att det är hen som utformat mobilpolicyn men att lärare även fått tycka till om innehållet i dokumentet.

Rättslig reglering

Det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rektorn beslutar om sådana rutiner (5 kap. 4 e § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av ovanstående redovisade omständigheter att huvudmannen har följt föreläggandet avseende skriftliga rutiner i denna del.²⁶

Ägar- och ledningsprövning

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 13 maj 2022 att det fanns en företrädare inom huvudmannens ägar- och ledningskrets som inte var lämplig att bedriva skolverksamhet samt att huvudmannen inte hade insikt i skolförfattningarna, aktiebolagslagen eller skatterättslig lagstiftning.

²⁶ p.1 i föreläggandet inom området Rutin för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Vid Skolinspektionens uppföljning av beslutet under våren 2023 bestod ägar- och ledningskretsen av SA, JS, JR, CL och AN. Skolinspektionen konstaterade sedan i beslut den 14 juni 2023 att den person som bedömdes olämplig inte längre ingick i ägar- och ledningskretsen. Eftersom samtliga personer som ingick i ägar- och ledningskretsen då omfattades av den prövning som Skolinspektionen gjorde i beslutet den 13 maj 2022 gjordes ingen ny prövning av dessa personer. Skolinspektionen konstaterade dock att det fortfarande fanns brister i ägar- och ledningskretsens insikt i skolförfattningarna samt brister gällande insikten i aktiebolagslagen och skatterättslig lagstiftning.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Huvudmannen har i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder den 13 oktober 2023 angett att det finns två nya styrelseledamöter i Tau Learning AB. Huvudmannen uppger att den nya styrelseledamoten PO har insikt i skolförfattningarna för gymnasieskolan och att den nya styrelseledamoten MH har insikt i aktiebolagslagen och i skatterättslig lagstiftning. Huvudmannen har därefter den 27 oktober 2023, på begäran från Skolinspektionen, inkommit med kompletterande svar gällande de nya personerna i ägar- och ledningskretsen. I kompletterande svar anges att PO har förvärvat kunskap om skollagstiftningen genom rektorsutbildning och yrkeserfarenhet som rektor och biträdande rektor vid fyra skolenheter. I kompletterande svar anges att MH har kunskap om ekonomiska regelverk genom yrkeserfarenhet som verkställande direktör och genom ett flertal aktiva styrelseuppdrag. MH har även studerat associationsrätt, obeståndsrätt och konkurspraktika, samt genomgått utbildning i styrelsearbete.

Rektorn, tillika representant för huvudmannen, och biträdande rektor uppger i intervju att de nya ledamöterna precis påbörjat sina uppdrag och än så länge inte varit involverade i något faktiskt förändringsarbete, men att de träffat övriga delar av styrelsen och att fler möten är inplanerade.

Rättslig reglering

Enskilda kan efter ansökan godkännas som huvudmän för gymnasieskola. Godkännande ska enligt 2 kap. 5 § andra stycket lämnas om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten och i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs enligt bestämmelsens tredje stycke att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas (2 kap. 5 § skollagen).

Följande personer ska omfattas av ägar- och ledningsprövningen när det gäller en juridisk person: den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten, styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, bolagsmännen i kommanditbolag eller

andra handelsbolag samt personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten. Enligt bestämmelsens andra stycke ska prövningen enligt 5 § tredje stycket, i fråga om en juridisk person, avse de personer som anges i första stycket och den juridiska personen (2 kap. 5 a § skollagen).

En sökande ska inte anses som lämplig enligt 5 § tredje stycket om det finns en risk för att barn eller elever i den verksamhet som ansökan avser kommer att utsättas för våld, tvång eller hot, diskriminering eller kränkande behandling, eller påverkan som syftar till motarbetande av grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket (2 kap. 5 b § skollagen).

Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 § (26 kap. 3 § första stycket 5 skollagen).

Av förarbetena till bestämmelserna om ägar- och ledningsprövning framgår att den omständigheten att en person redan varit föremål för ägar- och ledningsprövning i normalfallet bör tala för en enklare handläggning, beroende på hur långt tillbaka i tiden den tidigare prövningen skett och under förutsättning att det inte i tidigare utredningar framkommit omständigheter som talar emot personens lämplighet (prop. 2017/18:158 s. 46).

Skolinspektionens bedömning

Lämplighet

Skolinspektionen har i uppföljningen endast inhämtat underlag om de nya styrelseledamöterna PO och MH. Vad gäller lämplighetsprövningen framkommer inget annat än att PO och MH är lämpliga.

Insikt

Vad gäller att huvudmannen ska se till att någon person i ägar- och ledningskretsen har insikt i skolförfattningarna för gymnasieskola gör Skolinspektionen bedömningen att huvudmannen har följt föreläggandet genom att ta in en person, PO, i styrelsen som genom den utbildning och erfarenhet som har redovisats får anses ha sådan insikt.²⁷ När det gäller insikt i aktiebolagslagen och skatterättslig lagstiftning gör Skolinspektionen bedömningen att huvudmannen har följt föreläggandet och nu får anses ha insikt genom den nytillträdde styrelseledamoten MH:s utbildning och erfarenhet.²⁸

²⁷ p. 1 i vitesföreläggandet inom området Ägar- och ledningsprövning

²⁸ p. 2 i vitesföreläggandet inom området Ägar - och ledningsprövning

Uppfyller skolan de krav som följer av gällande föreskrifter i nya delar som tillsynen omfattar?

Anmälan vid kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I uppföljningen av ärendet har tillsynen även omfattat skolans arbete med åtgärder vid kränkande behandling och Skolinspektionen har därmed ställt frågor till elever, personal och skolläda om hur skolan hanterar fall av kränkande behandling. Representanter för elevhälsan uppger att det förekommer kränkningar på skolan, men att de inte känner till rutinen för hur personal ska agera vid kränkningar. Några elever uppger att det förekommer kränkningar mellan elever och att det handlar om bland annat hot, mobbing och att elever på grund av sexuell läggning blir utsatta för kommentarer från andra elever. Andra elever säger att de inte märkt av att elever blir utsatta för kränkande behandling, även om de i samma intervju ger exempel på hur elever använder ett kränkande språkbruk.

Vid Skolinspektionens besök vid skolan den 17 oktober 2023 uppger rektorn att hen inte tagit del av någon anmälan om kränkande behandling under vårterminen eller höstterminen 2023. Lärare uppger i intervju att de ska skriva en så kallad incidentrapport om det sker en kränkning och säger att de har skrivit sådana rapporter. De säger också att det skedde många incidenter som borde rapporterats under vårterminen 2023, men att om det leder till en anmälan eller ej beror på hur lärare tolkar situationerna. Någon lärare ger exempel på en situation som läraren själv anser borde ha anmälts, men att hen inte hade tid i stunden och gav annan personal i uppdrag att skriva en incidentrapport. När Skolinspektionen upplyser läraren om att rektorn uppgett att det inte inkommit några anmälningar om kränkande behandling säger läraren att incidenten borde ha anmälts. En annan lärare berättar om en situation som hen bedömde som en kränkning men som hen inte anmälde eftersom hen redde ut situationen med elever och vårdnadshavare. Andra lärare säger att om elever inte vill att läraren anmäler så gör de inte det, utan pratar endast med elevens mentor.

När biträdande rektorn får bemöta utsagor från elever, representanter för elevhälsan och lärare uppger hen att vissa elever inte vill säga att de blivit kränkta, vilket leder till att det inte blir en kränkningsanmälan. Rektorn uppger att personal inte kan gå vidare med en kränkningsanmälan om eleven själv inte känner sig kränkt eller om eleven inte vill anmäla. Rektorn tillstår att de situationer som Skolinspektionen fått information om i form av verbala kränkningar baserat på elevers sexualitet eller hot och mobbing utgör kränkningar, men säger att skolan inte kan tvinga elever att känna sig kränkta.

Rättslig reglering

Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget (6 kap. 5 § skollagen).

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att anmäla kränkande behandling. Skolinspektionens utredning visar att skolans personal inte alltid anmäler till rektorn om de får kännedom om händelser där elever kan ha blivit utsatta för kränkande behandling.

Garanterad undervisningstid vid de nationella programmen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har den 28 september 2023 på begäran från Skolinspektionen inkommit med en förteckning över huvudmannens beslutade undervisningstimmar för de kurser och ämnen som skolenheten bedriver undervisning i, poängplaner för de nationella programmen på skolan och scheman för innevarande läsår för elever på nationella program. Av förteckningen över beslutade undervisningstimmar framgår att huvudmannen inte beslutat om ett exakt antal undervisningstimmar i respektive kurs, utan att kurser på 50 poäng har beslutade undervisningstimmar på 40-50 respektive 45-50, kurser på 100 poäng har beslutade undervisningstimmar på 80-100 timmar och att kurser på 200 poäng har beslutade undervisningstimmar på 160-200 timmar. Det framgår vidare att huvudmannen inte beslutat om undervisningstimmar i alla kurser som skolan enligt poängplanerna bedriver undervisning i. På Skolinspektionens fråga om vad det innebär att exempelvis en kurs på 100 poäng har 80-100 undervisningstimmar svarar huvudmannen den 2 oktober 2023 att det innebär att en kurs på 100 poäng ska ha mellan 80-100 undervisningstimmar.

Skolinspektionen har inför besöket på skolan utifrån poängplanerna och de beslutade undervisningstimmarna beräknat undervisningstiden för elever på nationella program.²⁹ För elever i år 3 på nationella program framgår det av beräkningen att om eleverna ges det maximala antalet undervisningstimmar som huvudmannen angett i samtliga kurser uppgår undervisningstimmarna till 2500 timmar. Vid beräk-

²⁹ Elever på yrkesprogram som påbörjade sin utbildning innan läsåret 2023/2024 har rätt till 2430 undervisningstimmar (SFS 2022:275).

ningen att eleverna ges det minimala antalet undervisningstimmar som huvudmannen angett uppgår undervisningstimmar till totalt 2005 timmar. I båda dessa beräkningar har hänsyn tagits till att huvudmannen inte fattat beslut om undervisningstimmar i samtliga kurser som enligt poängplanerna ingår i elevernas utbildning. Kurser som huvudmannen inte angett antalet undervisningstimmar för har beräknats utifrån hur många undervisningstimmar huvudmannen angett för kurser med motsvarande antal poäng.

Dagen innan Skolinspektionens besök på skolan, den 16 oktober 2023, begärde Skolinspektionen att ta del av elevscheman för elever i år 3 för läsåren 2021/2022 och 2022/2023. Vid besöksdagen den 17 oktober 2023 uppger rektorn, som också är representant för huvudmannen, och biträdande rektorn att skolan inte har möjlighet att ta fram scheman för läsår bakåt i tiden.

I intervju med schemaläggande personal på skolan, som består av rektorn (tillika representant för huvudmannen), biträdande rektorn och studie- och yrkesvägledaren (härefter schemaläggare), ställer Skolinspektionen frågan om vad som avgör om exempelvis en 100-poängskurs har 80, 90 eller 100 undervisningstimmar. Schemaläggare uppger att de utgår från innehållet i kurserna när de lägger schema och exempelvis beaktar att eleverna behöver mer undervisningstid i matematik. Schemaläggarna kan dock inte redogöra för hur många undervisningstimmar som är utlagda i respektive kurs och säger att de inte känner till det faktiska antalet undervisningstimmar i kurser som startat under höstterminen 2023, samt att det inte är säkert att det finns dokumentation över hur många timmar som lagts ut i respektive kurs. På Skolinspektionens fråga om skolan har bestämt ett faktiskt antal undervisningstimmar i varje kurs svarar schemaläggare nej, men att de ser till att eleverna får 23 timmars undervisning i veckan. Skolinspektionen påtalar att enligt inskickade scheman för elever i år 3 har elever vid hantverksprogrammet med inriktning fin-snickeri möbel och textil design 21 respektive 21,7 undervisningstimmar under höstterminen 2023. Schemaläggare uppger att det kan handla om att elever först valt att läsa engelska 7 och matematik 2 och sedan valt bort kurserna, men att skolan inte ersatt undervisningstiden i de kurserna med annat än så länge. När Skolinspektionen frågar om huvudmannen kan garantera att eleverna i år 3 kommer att få sin garanterade undervisningstid bland annat utifrån att det förekommer att lektioner ställs in och att vissa elever endast har 21 respektive 21,7 timmars undervisning i veckan svarar schemaläggare att det inte finns någon dokumentation som kan styrka att eleverna totalt sett kommer att få sin garanterade undervisningstid, att det inte finns någon struktur för dokumentation av det och att de inte kan säkerställa att varje enskild elev kommer att få det antal undervisningstimmar de har rätt till.

Rättslig reglering

En äldre lydelse av 16 kap. 18 § skollagen ska enligt övergångsbestämmelser alltså tillämpas på utbildningar som påbörjats tidigare än höstterminen 2023 (SFS 2022:275). Enligt den lydelsen har elever på yrkesprogrammen rätt till minst 2430 undervisningstimmar om 60 minuter (garanterad undervisningstid). För

elever som läser på utbildningar som påbörjats höstterminen 2023 eller senare gäller att den garanterade undervisningstiden för elever på yrkesprogram som omfattar 2 800 gymnasiepoäng är 2 720 undervisningstimmar.

Av bilaga 1 till skollagen framgår att bygg- och anläggningsprogrammet är ett yrkesprogram. Av SFS 2023: 354 framgår att ett godkännande som avser hantverksprogrammet ska upphöra att gälla för utbildning som påbörjats efter den 30 juni 2025, i enlighet med förslag i Prop 2022/23:94 om att hantverksprogrammet upphör som nationellt program. Av bilaga 1 till Prop 2022/23:94 framgår att hantverksprogrammet är ett yrkesprogram.

Av 4 kap. 12 § gymnasieförordningen framgår att varje vecka som genomförs på en arbetsplats ska för en elev i gymnasieskolan anses motsvara 23 timmars garanterad undervisningstid.

Av 4 kap. 22 § gymnasieförordningen framgår att för nationella program i gymnasieskolan beslutar huvudmannen om antalet undervisningstimmar för varje kurs, varje ämnesområde och gymnasiearbetet samt om hur undervisningstiden ska fördelas över läsåren. Huvudmannen ska redovisa hur eleven har fått sin garanterade undervisningstid.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen brister i förhållande till författningarnas krav i fråga om garanterad undervisningstid. Av gymnasieförordningen framgår att huvudmannen ska redovisa hur elever får sin garanterade undervisningstid tillgodosedd. Varken utifrån huvudmannens förteckning av beslutade undervisningstimmar i kurser, annan dokumentation eller i intervju kan huvudmannen redovisa hur eleverna får sin garanterade undervisningstid tillgodosedd, vilket är en brist. Huvudmannen kan inte heller redovisa elevscheman tillbaka i tiden, vilket i sin tur innebär att huvudmannen själv inte har någon möjlighet att säkerställa att eleverna totalt sett ges tillräcklig undervisningstid utifrån författningarnas krav. Att huvudmannen inte kan redovisa hur eleverna fått sin garanterade undervisningstid är problematiskt inte bara ur rättssäkerhetsperspektiv utan även då det riskerar att leda till att eleverna inte ges den undervisningstid de har rätt till.

Individuellt val

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens förteckning över beslutade undervisningstimmar i kurser samt poängplaner för nationella program som inkom till Skolinspektionen den 28 september 2023 framgår att eleverna inte ges möjlighet att läsa någon kurs i idrott och hälsa utöver idrott och hälsa 1. Ingen kurs i idrott och hälsa framgår heller som en valbar kurs i poängplanerna för nationella program på skolan. Elever säger i intervjuer att de inte har möjlighet att läsa kursen idrott och hälsa 2 som en valbar kurs inom ramen för individuellt val, vilket bekräftas av studie- och yrkesvägledare och rektorn.

Rättslig reglering

Av 4 kap. 7 § gymnasieförordningen framgår att huvudmannen för en gymnasieskola beslutar om vilka kurser som ska erbjudas som individuellt val. Eleven har dock rätt att inom utrymmet för individuellt val läsa

1. en kurs i idrott och hälsa utöver vad som finns på studievägen,
2. minst en kurs i estetiska ämnen, och
3. de kurser som krävs för grundläggande högskolebehörighet på grundnivå om eleven går på ett yrkesprogram.

Undantag från vad som föreskrivs i andra stycket 1 och 2 får göras om det finns synnerliga skäl.

Av Skolverkets föreskrifter om kurser för hantverksprogrammet (SKOLFS 2010:43) bilaga 1, samt Skolverkets föreskrifter om kurser för bygg- och anläggningsprogrammet (SKOLFS 2010:39) bilaga 1, framgår att idrott och hälsa 1 ingår som en kurs inom de gymnasiegemensamma ämnena på respektive program.

Skolinspektionens bedömning

Av såväl dokumentation i form av huvudmannens förteckning över beslutade undervisningstimmar i kurser och av poängplaner för nationella program som av intervjuer framgår att skolan för elever på nationellt program inte erbjuder någon kurs i idrott och hälsa utöver kursen idrott och hälsa 1. Skolinspektionen bedömer därför att skolan inte tillgodoser elevernas rätt att läsa kursen inom ramen för individuellt val, vilket är en brist.

Förebyggande arbete för trygghet och studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Förebyggande arbete för trygghet

Intervjuade elever säger inte att de känner sig otrygga på skolan, men några elever säger att det förekommer både bråk, hot och mobbing. Exempelvis framkommer att elever blivit utsatta för nätmobbing i skolans digitala kommunikationssystem. Lärare säger att vissa elever är trygga medan andra elever känner en större otrygghet och ger exempel på att det förekommer konflikter mellan elever från olika program. Enligt lärare förekommer det även att elever blir utsatta för rasistiska kommentarer.

Lärare känner inte till något förebyggande arbete för trygghet, men vissa lärare säger att skolan haft temadagar om likabehandling. Biträdande rektorn uppger att det för närvarande inte finns något förebyggande arbete kring den problematik som framgår ovan, men att det är ett arbete som skolläningen vill göra tillsammans med elevhälsan. Biträdande rektorn säger dock att skolan haft ett arbete kring värdegrund och respekt under läsårets introduktionsvecka, vilket även rektorn bekräftar. Rektorn känner till viss del till problematiken som lärare nämner

med att vissa elever känner otrygghet. Rektorn säger att skolan inte har kunnat följa upp och analysera resultatet av enkäter på grund av låg svarsfrekvens men att hen pratar med eleverna och att eleverna berättar saker för elevkoordinatören. Hens uppfattning är att eleverna trivs på skolan.

Vid Skolinspektionens förra besök på skolan i januari 2023 framkom uppgifter om förekomsten av droger vid skolan, vilket rektorn uppgav att skolan uppmärksammat. Representanter för elevhälsan uppger i intervju den 11 oktober 2023 att de inte är eller har varit inblandade i något förebyggande arbete avseende att motverka droganvändning. De säger att de har gått igenom bland annat en drogpolicy men att arbetet rann ut i sanden. Vissa elever säger i intervju att det förekommer droganvändning och drogförsäljning på skolan. Rektorn uppger att hen känner till att det förekommer droger på skolan, men uppger att det för närvarande inte bedrivs något förebyggande arbete kring problematiken.

Förebyggande arbete för studiero

Elever i år 3 uppger att det är god studiero under deras lektioner men att det kan vara stökigt i början av lektionerna, samt att det är mindre studiero under lektioner i teoretiska ämnen jämfört med lektioner i praktiska ämnen. Andra elever säger att det framför allt är i matematik och engelska det inte är studiero. De säger vidare att det genomförs enkäter där eleverna får besvara frågor om hur de upplever studieron. Lärare i gymnasiegemensamma kurser och grundskoleämnena uppger att det inte är studiero under många av deras lektioner och ger exempel på elever som skriker rakt ut. Elevhälsan säger också att de fått uppgifter från lärare om stökiga lektioner i teoretiska ämnen. Lärare i yrkeskurser är av uppfattningen att eleverna upplever studiero under lektionerna i praktiska ämnen, även om det kan uppstå en hög ljudnivå ibland.

Lärare känner inte till om det görs enkäter för att följa upp elevernas upplevelser av studiero och de känner inte till något förebyggande arbete för studiero på skolan. Elevhälsan säger att studiero inte är något som diskuterats under elevhälsamöten under höstterminen 2023. Biträdande rektorn säger att skolan genom en enkät bland annat upptäckt att eleverna under vårterminen 2023 upplevde att det inte var studiero under lektionerna i idrott och hälsa och att skolledningen därför satte in mer personal till dessa lektioner. Rektorn uppger att vissa grupper är stora och att hen är medveten om att det är stökigt under vissa lektioner, men att det under vissa lektioner finns två lärare eller en lärare och en lärarassistent i klassrummet. Rektorn säger vidare att skolan i augusti 2023 påbörjade en process med att arbeta med lärarnas lektionsplanering och att skolan ska genomföra enkäter för att undersöka elevernas upplevelser av studiero.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (5 kap. 3 § andra stycket skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Förebyggande arbete för trygghet

I intervjuer framkommer uppgifter om problem på skolan med exempelvis hot, mobbing och droganvändning. Den förebyggande insats som beskrivs är värdegrundsdagar som genomförts under höstterminens introduktionsvecka. Rektorn säger att elevernas trygghet följts upp genom en enkät vårterminen 2023, men att det var för få svarande för att följa upp och analysera resultatet. Mot bakgrund av det högt ställda beviskrav som gäller vid återkallelsebeslut bedömer Skolinspektionen att någon brist inte är utredd i denna del.

Förebyggande arbete för studiero

I intervjuer framkommer uppgifter om att det finns problem med studieron i vissa ämnen och kurser. Intervjuade lärare känner inte till om det görs enkäter för att följa upp elevernas upplevelser av studiero och de känner inte till något förebyggande arbete för studiero på skolan. Elevhälsan har inte varit involverad i något sådant arbete under höstterminen 2023. Biträdande rektorn och rektorn ger vissa exempel på förebyggande insatser som genomfördes under vårterminen 2023 i anledning av uppgifter om studieoro i vissa ämnen. Rektorn säger att det finns ett påbörjat arbete kring lärarnas lektionsplaneringar och att enkäter ska genomföras avseende studiero. Mot bakgrund av det högt ställda beviskrav som gäller vid återkallelsebeslut bedömer Skolinspektionen att någon brist inte är utredd i denna del.

Val av ingripande

Av 26 kap. 13 § första stycket skollagen framgår att Skolinspektionen får återkalla ett godkännande som myndigheten har meddelat enligt skollagen om ett föreläggande enligt 26 kap. 10 § skollagen inte har följts och missförhållandet är allvarligt.

Enligt 26 kap. 16 § skollagen får Skolinspektionen besluta att ett beslut om återkallelse ska gälla trots att det inte vunnit laga kraft.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen till övervägande del inte har följt Skolinspektionens föreläggande den 14 juni 2023. Skolinspektionen angav i beslutet att bristerna utgjorde ett allvarligt missförhållande.

Skolinspektionen bedömer att det alltså föreligger allvarliga och omfattande brister i utbildningen vid TAU Hantverksskola Gymnasium. Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med stöd i form av extra anpassningar, särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet och frånvaroutredningar genomsyras av brister och allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen med utbildningen. I synnerhet som många elever vid skolenheten har stora stödbehov och då det finns en omfattande frånvaroproblematik. Vad gäller extra anpassningar och särskilt stöd konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen trots tre förelägganden avseende brister inom detta område fortfarande inte har lyckats vidta tillräckliga åtgärder för att komma till rätta med bristerna.

Tillräcklig tillgång till elevhälsans kompetenser är också en central del i arbetet med att ge eleverna det stöd de är i behov av och för att förebygga att svårigheter uppstår. Skolinspektionen konstaterar att det fortfarande saknas tillräcklig tillgång till både specialpedagogisk kompetens och kurator för att elevhälsan ska kunna fungera som det stöd det är tänkt utifrån de behov av både åtgärdande samt förebyggande och hälsofrämjande arbete som finns på skolan, trots att huvudmannen har förelagts upprepade gånger att åtgärda bristen. Det saknas även tillräcklig tillgång till skolsköterska för att bedriva ett förebyggande och hälsofrämjande arbete utifrån skolsköterskans kompetens.

Vidare är APL en central del av utbildningen på yrkesprogram som är avgörande för utbildningens kvalitet. Skolinspektionen bedömer att handledare fortfarande inte informeras om utbildningens mål och betygskriterier och att rektorn inte fattar beslut om hela eller delar av kurser ska förläggas på APL. Detta innebär en påtaglig risk för att elevernas utbildning på APL inte utgår från gällande bestämmelser.

Vidare bedömer Skolinspektionen att det föreligger brister i såväl planeringen av elevernas utbildning på introduktionsprogram som i elevernas individuella studieplaner, vilket innebär en överhängande risk att eleverna inte ges möjlighet att så snabbt som möjligt gå vidare till andra program eller till arbetsmarknaden. Skolinspektionen bedömer också att skolans betygssättning och betygsdokumentation fortfarande inte uppfyller författningarnas krav. Dessa brister är allvarliga både ur ett rättssäkerhets- och likvärdighetsperspektiv.

Ovan beskrivna brister har pågått under en lång tid och får till följd att eleverna inte får den utbildning de har rätt till. Skolinspektionen har därutöver konstaterat ytterligare brister inom arbetet mot kränkande behandling och huvudmannens redovisning av den garanterade undervisningstiden.

Skolinspektionen konstaterar därutöver att huvudmannen i den aktuella uppföljningen inte förmått lämna in en komplett redovisning utifrån samtliga åtgärdskrav i beslutet av den 14 juni 2023. Det framgår av utredningen att samma formaliabrister i betygskatalog, individuella studieplaner och examensbevis återkommer och det framkommer att huvudmannen inte sköter sina åtaganden gentemot CSN. Det saknas generellt sett fungerande rutiner på skolan, exempelvis för elevhälsoarbetet, arbetet med frånvaro och arbetet mot kränkande behandling, vilket leder till att personalen inte vet vad de ska göra. Under den treårsperiod som huvudmannen har varit under tillsyn har det framgått att huvudmannen saknar fungerande system för uppföljning, vilket gör att huvudmannen och skolledningen inte har tillräcklig kännedom om verksamheten för att kunna sätta in adekvata åtgärder och se till att de genomförs och implementeras. Det framgår också av de senaste två uppföljningarna av beslut att huvudmannen saknar förmåga att rekrytera legitimerade och behöriga lärare i tillräcklig utsträckning, vilket är särskilt allvarligt då det framgår av tillsynen att en av orsakerna till de många bristerna på skolan är lärares bristande kompetens. Sammantaget bedömer Skolinspektionen att konstaterade brister på ett allvarligt sätt rubbar förutsättningarna för utbildningen vid skolenheten och att dessa brister utgör ett allvarligt missförhållande.

Skolinspektionen bedömer vidare, med hänsyn till bristernas art och omfattning samt huvudmannens oförmåga att trots upprepade förelägganden rätta till bristerna, att ett beslut om återkallelse är proportionerligt. TAU Learning Aktiebolags godkännande att bedriva utbildning på bygg- och anläggningsprogrammet och hantverksprogrammet ska därför återkallas.

Ett återkallande av huvudmannens godkännande att bedriva verksamhet är ett ingripande beslut som påverkar de elever som går på skolan. Ett sådant beslut medför att eleverna måste byta skola. Det är emellertid angeläget att eleverna får sin rätt till en likvärdig utbildning av god kvalitet tillgodosedd. Elevernas hemkommuner ansvarar för att alla behöriga ungdomar i kommunen erbjuds utbildning på nationella program och introduktionsprogram. Skolinspektionen bedömer att de skäl som finns för återkallelse väger tyngre än de negativa konsekvenser beslutet kan få för eleverna i verksamheten. Skolinspektionen bedömer alltså att ett beslut om återkallelse är förenligt med barnets bästa. Skolinspektionen uppmanar också eleverna att ta kontakt med sina respektive hemkommuner.

När det gäller frågan om när beslutet om återkallelse ska gälla gör Skolinspektionen följande överväganden. Med hänsyn till att bristerna drabbar eleverna på den aktuella skolan är det inte lämpligt att eleverna ska påbörja ytterligare en termin i en skolverksamhet med allvarliga brister. Att verksamheten inte får fortsätta i avvaktan på att beslutet ska vinna laga kraft är därmed det alternativ som Skolinspektionen anser medför minst risk för negativa konsekvenser för eleverna och som bedöms vara barnets bästa i det här fallet. Skolinspektionen finner därför skäl att förordna att beslutet ska gälla från och med den 7 januari 2024.

Beslutet har fattats av generaldirektör Helén Ängmo

Utredare David Lopez Svensson har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har regionchef Sofie Lindén, chefsjurist Klara Cederlund, enhetschef Therese Nilsson och regionjurist Maria Nyman medverkat.

Kopia till:

Skolverket

Elevernas hemkommuner

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund, eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet istället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.